

SEJE ODBORA ZA SAMOUPRAVNI NADZOR

Delovni program

Novi predsednik tega 29-članskega organa za samoupravni nadzor je Jože Čebela, njegova namestnica Anica Kapus, so soglasno sprejeli delegati prve konstitutivne seje Odbora za samoupravni nadzor, ki je bila v petek, 14. 9. Že po prvih uvodnih besedah je novi predsednik poudaril, da se zaveda, da naloga ne bo lahka in da bo terjala zavzeto in aktivno delovanje vseh delegatov.

Delegati so nato poslušali poročilo o delu odbora za samoupravni nadzor SOZD Iskra za preteklo mandatno obdobje. Odbor je poročilo potrdil, hkrati pa sklenil, da bi začete pa ne dokončane naloge ob koncu mandatnega obdobja bilo nujno v nekem smislu zaključiti, vsaj z natančnim poročilom o delu na do tedaj opravljeni nalogi.

Pavle Gantar je delegatom v osnovnih črtah spregovoril o vlogi in pristojnostih odbora za samoupravni nadzor v SOZD Iskra. Vsak sistem, če naj bo učinkovit, mora imeti v svoj sistem vgrajeno, poleg funkcije sprejemanja sklepov in določitev, še funkcijo kontrole in sankcije. V našem sistemu smo dokaj razvili funkcijo odločanja in o

pomembnejših zadevah se odločamo po delegatskem sistemu. Manj pa smo učinkoviti pri kontrolnih funkcijah in najmanj pri funkcijah sankcij. Obema funkcijama pa bo za uspešno delovanje samoupravnega sistema potrebno dati ustrezno mesto in poudarek.

Potem ko so pregledali pravice in dolžnosti delegatov, so poudarili, da odbor deluje zlasti preventivno, v cilju odpravljanja negativnih pojavov v SOZD in predvsem pa kot krepitev samoupravnih pravic delavcev, ki jih določajo Ustava, Zakoni in samoupravni splošni akti.

Pri tem so tako vsi organi SOZD kot tudi posamezni delavci na zahtevo SOZD dolžni dati potrebne podatke,

medtem, ko so člani odbora samoupravne delavske kontrole o delu samoupravne delavske kontrole dolžni obveščati delavce v svojih delovnih enotah.

Ob koncu so sprejeli še program dela odbora, ki bo v skladu s svojimi pooblastili redno spremljal in ocenjeval varnostne ter varnostno politične razmere in uresničevanje družbene samozaščite v SOZD Iskra, izvajanje sklepov delavskega sveta SOZD Iskra, kvartalna poročila o delu SOZD, delovanje delegatskega sistema, uveljavljanje samoupravnih splošnih aktov v Iskri, izvajanje zaključkov strokovnih konferenc o varstvu pri delu in o humanizaciji dela, obveščanje delavcev o celotnem poslovanju SOZD in o vseh pomembnih vprašanjih za upravljanje in odločanje delavcev, ter končno programe dela delavskih kontrol v DO in predlagal dopolnitve, oz. jasnejše opredelitve programov del delavske kontrole po DO in TOZD.

Ob koncu so predlagali še dopolnitev programa dela delavske kontrole na ravni Sozd in sicer, v bodoče bo odbor obravnaval tudi kvaliteto Iskrinih izdelkov, zlasti tistih, namenjenih v izvoz, mak

Med uradnim obiskom v Jugoslaviji je delegacija turškega ministrstva za promet pod vodstvom ministra Heysela Atosoya obiskala Iskra. Gostje so bili na pogovorih s predstavniki Avtomatike in Iskre Commerce. Po razgovorih so si gostje ogledali proizvodnjo v Mikroelektroniki v Stegnah ter v Telekomunikacijah v Kranju. Obisk turške delegacije je še pomembnejši ob dveh Iskrinih projektih na področju PTT in turških železnicah.

S KOLEGIJA SEKRETARJEV DO

Več koordinacije in dela z delegati

Jasto Marcon je na seji kolegija sekretarjev DO SOZD Iskra, ki je bila v sredo, 19. t. m. z gradivom za II. sejo delavskega sveta SOZD Iskra, ki bo v torek, 25. t. m. V nadaljevanju seje so sekretarji obravnavali pripombe o III. osnutku SaS o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD iz naslova minulega dela.

sporazuma ter ga bo predložil delavskemu svetu SOZD in KOS SOZD v ustrezni postopek. Seveda pa morajo v roku do 31. 12. 1984 tudi opraviti referendum delovne organizacije in sprejeti ustrezne akte v svojih DO in TOZD.

V tretji točki je Jože Golob informiral navzoče o uskladitvi samoupravnih aktov s področja gospodarjenja z investicijskimi sredstvi, delovnih razmerij, pokojninsko-invalidskega zavarovanja in zdravstvenega varstva z obstoječo zakonodajo.

Ob koncu sestanka je Pavle Gantar spregovoril še o delu z delegati delavskega sveta SOZD. Pri tem je poudaril, da so poslovodni in strokovni organi na vseh ravneh v Iskri, zlasti pa v DO, zadolženi za koordinacijo delegacij in delegatov za DS SOZD Iskra, ševeda v dogovoru s predsedniki sindikatov. Še vedno opazimo, da ni prave koordinacije med delegacijami in delom poslovodnih struktur, ker delegacije marsikdaj niso dovolj strokovno poučene o določenih zadevah in stališčih poslovnih organov.

Sekretarji delovnih organizacij pa morajo koordinirati tudi delo z delegacijami za SIS in družbenopolitične skupnosti, kjer prav tako ugotavljamo, da so delegati premalo strokovno poučeni o stališčih svoje baze, kajti pogost pojav je, da delegacije preprosto nimajo stališč svojih delavcev za odločanje v omenjenih samoupravnih interesih in družbenopolitičnih skupnostih, kamor jih je delegiralo njihovo združeno delo.

D. Ž.

Poročevalec Marjan Trojgr je dejal, da je projektni svet upošteval pripombe iz naših delovnih organizacij, med njimi, da se v III. točki poglavja priloge 1 a besedilo spremeni tako, da znaša odstotni delež za minulo delo po posameznem kazalniku od 0 do 12 %, oblikovanje sredstev za minulo delo po posameznem kazalniku v tem okviru pa je prepuščeno posameznim TOZD.

Dalje bila upoštevana pripomba glede valorizacije OD pri obračunavanju minulega dela, da naj bo tehnika obračuna najbolj enostavna in naj bi povzročila čim manj dodatnih stroškov in da se med kazalnike za oblikovanje sredstev za osebne dohodka na podlagi minulega dela vradi tudi »vlaganje sredstev v znanje« (sredstva za izobraževanje).

Kolegij sekretarjev je sklenil, da je na ravni SOZD za vodenje razprave in strokovne pomoči o tem Sporazumu odgovoren ZORIN, hkrati pa so se dogovorili, da naj bo rok za sprejem tega sporazuma 31. 12. 1984.

DO ZORIN bo do 26. 9. pripravila dokončni predlog tega samoupravnega

RAČUNALNIŠKO OPISMENJEVANJE:

Končno SPECTRUM na »dinarski podlagi«

Od 14. septembra 1984 naprej se tudi jugoslovanske trgovine lahko pohvalijo s ponudbo mikroročunalnikov angleške firme SINCLAIR. Kot smo pred časom že napovedali, so računalniki naprodaj v izvedbi s 16 k spomina, maloprodajna cena pa je nižja, kot so jo napovedovali zasledovalci novic s področja mikroročunalniške opreme, in sicer 69.700 dinarjev. Za kupce, ki so oproščeni plačila prometnega davka (šole itd.) je cena nižja za točno 15.627 dinarjev.

Kaj obsega paket, ki ga prek Iskre ponuja domačemu jugoslovanskemu trgu podjetje Sinclair? Poleg računalnika samega je v škatli še usmernik za napajanje iz mreže 220 V, vsi potrebni kablji (za priključek kasetnika in monitorja), navodila za uporabo računalnika v slovenskem in angleškem jeziku, originalna knjiga z instrukcijami za programiranje v jeziku BASIC (v angleščini), knjiga ABC računalništva (izdaja slovenske Zveze organizacij za tehniško kulturo), testna kasetna in 6 originalnih kaset z videoigrami.

Priložen je tudi garancijski list, s pomočjo katerega bo možno v Iskrinih servisih uveljavljati enoletno garancijo (rezervni deli so zagotovljeni!) To je za kupce teh tako priljubljenih računalnikov vsekakor zelo pomembno, saj doslej možnosti servisiranja za prethodno omenjene »Mavrice« ni bilo. Vzdrževanje bo možno na celotnem jugoslovanskem ozemlju v preko 40 servisnih delavnicah Iskra Commercea.

Dolgo napovedovani aparati so, kot že rečeno, od petka, 14. septembra, naprodaj v Iskrinih trgovinah, kmalu pa bodo tudi med ponudbo trgovin s pisarniško in birotehnično opremo (Mladinska knjiga).

In še nekaj informacij o ostalih proizvodih z oznako Sinclair: Iskra Standard bo v ponudbo svoje konsignacije

uvrstila tudi periferijo iz Sinclairjeve hiše — naprodaj bodo zunanji pomnilniki (microdrive), tiskalnik, joysticki (igralne palice), vmesniki. V programu sodelovanja z angleškim proizvajalcem mikroročunalnikov pa so tudi Spectrums v izvedbi 48 k, v servisih Iskra Commercea pa bodo v prihodnosti tudi razširjali (na kupcevo zahtevo) pomnilniške zmogljivosti prve serije Spectrumov v izvedbi s 16 k RAM.

Kako pa bo s sodelovanjem Iskre in Sinclairja v bodoče? O podrobnostih zaradi še vedno velikega števila neresenih vprašanj danes seveda ni mogoče govoriti. Jasne pa so smernice, ki bodo vodilo nadaljnjih razgovorov. Iskra bo predvsem poskušala razširjati in popestriti ponudbo na domačem trgu, vendar pa bo hkrati intenzivno krepila obojestransko tega sodelovanja. To pomeni, da bo koncept sodelovanja tak, kot smo ga že napovedali — Iskra ne bo gojila preprostih kupoprodajnih odnosov, temveč bo poskušala uveljaviti za obe strani sprejemljivo obliko kooperacije (Iskra danes že izvaža Sinclairju!).

In še nekaj: glede na stopnjo računalniške opremljenosti naših šol (in šolnikov), ki poskušajo s kredo in šolsko tablo širiti računalniško pismenost,

(Nadaljevanje na 2. strani)

DO TELEMATIKA, KRANJ

Delavci Telematike pri odpravljanju svojih težav ne bodo ostali sami

Konec prejšnjega tedna je potekala četrta redna seja delavskega sveta Iskre Telematike, na kateri je bila glavna pozornost namenjena gospodarskemu zapletu delovne organizacije, programu ukrepov za sanacijo in kadrovskim spremembam v vodstvu.

Delegati delavskega sveta so v svoji sredini prvič pozdravili v.d. glavnega direktorja Vita Osojnika, ki jim je predstavil prve vtise o poslovnem stanju delovne organizacije.

Glede na sedanje stanje stvari ni pričakovati, da se bo gospodarjenje Iskre Telematike čez noč obrnilo na bolje. Nasprotno — pričakovati je celo, da se bo izguba do konca leta povečala. Trenutno v delovni organizaciji poteka čiščenje bilance in po prvih ocenah je možno ugotoviti, da je realna izguba najmanj še enkrat večja od tiste, ki je bila izkazana v poročilu o poslovanju v prvem polletju. Ni več možno zatiskati oči pred problemi. Do konca je treba razčistiti stanje in se lotiti učinkovite sanacije.

V Telematiki se je doslej delalo akcijsko, namesto na sistemski način. Zdaj bo treba zgraditi bolj racionalen poslovni sistem, ki naj bo podprt s sodobno in učinkovito poslovno informa-

V torek, 18. septembra, je Iskra obiskala delegacija japonskega sindikata delavcev elektronske in elektro industrije — Denki Roven. Vodil jo je član izvršnega komiteja v oddelku za raziskave Tatsuo Ishigaki. Ta najmočnejši japonski sindikat je pobudnik acije, v okviru katere naj bi v osmih državah iz različnih koncev sveta, med njimi tudi Jugoslavije, opravili raziskavo »Vrednote in stališča delavcev v elektronski in elektro industriji«. Z Iskrine strani so se pogovorov pred začetkom te akcije udeležili predsednik koordinacijskega odbora sindikata SOZD Iskra Avguštin Ciuha, Miloš Pavlica in Franc Hudej, iz ljubljanskega Inštituta za sociologijo pa Veljko Rus.

tiko. Čimprej je treba normalizirati razmere v proizvodnji in zagotoviti prodajo izdelkov, zgraditi novo tehnologijo proizvodnega procesa ter konsolidirati razvojno in komercialno dejavnost. Ne glede na to, da se bo izguba še povečala, je delavcem treba zagotoviti normalne osebne dohodka, ki že zdaj zaostajajo za tistimi v ostalih kranjskih Iskrinih in drugih delovnih organizacijah. Lahko se namreč zgodi, da bodo v nasprotnem primeru začeli odhajati prav tisti strokovni delavci, ki jih Iskra Telematika pri odpravljanju svojih

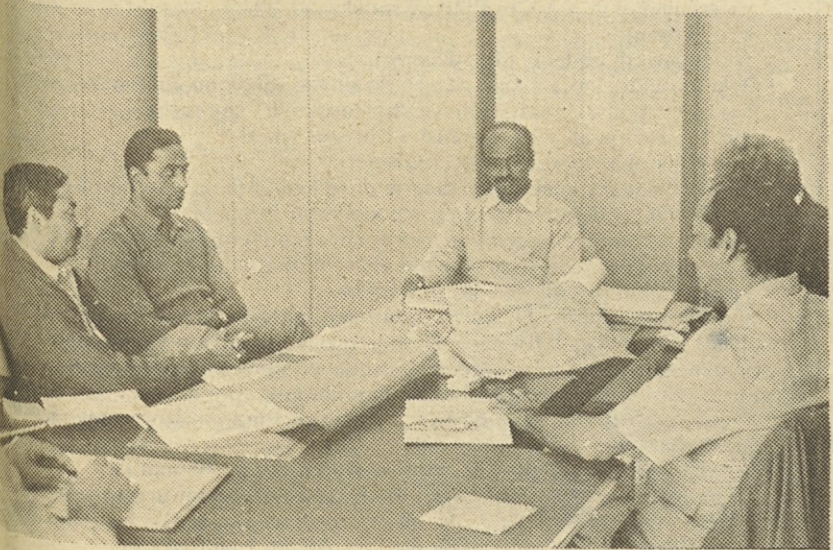

Delavci Iskre Telematike so upravičeno zaskrbljeni nad sedanjim gospodarskim stanjem v delovni organizaciji. Vendar obstajajo tudi razlogi za optimizem: SOZD Iskra in širša družbena skupnost pri odpravljanju njihovih problemov ne bosta stali ob strani.

problemov najbolj potrebuje, zlasti pri vpeljavi nove tehnologije digitalnih sistemov.

Sanacija gospodarjenja Iskre Telematike ni in ne more biti samo stvar delavcev delovne organizacije. Zato sta vodstvo SOZD Iskra in tudi širša družbena skupnost zadevo že sprejela za svoj neposreden problem. Delavci Telematike torej lahko pričakujejo široko podporo ne le v moralnem, pač pa tudi v materialnem smislu. To pripravljenost za pomoč morajo kar najbolje izkoristiti, predvsem na ta način, da sami napra-

(Nadaljevanje na 2. strani)

V Iskri Avtoelektriki Nova Gorica so se več dni mudili tehnični strokovnjaki iz Indije. Strokovni team iz Avtoelektrike jih je seznanil in jim oddal tehnično dokumentacijo za organizacijo proizvodnje avtoelektričnih izdelkov v tej azijski državi. O tem pomembnem projektu smo se pogovarjali z direktorjem projekta, razgovor pa objavljamo na 3. strani

Trboveljski Polprevodniki — naša uspešna TOZD

Po daljšem času smo spet obnovili staro in dobro preizkušeno prakso obiskov družbenopolitičnih in poslovnih predstavnikov SOZD v naših posameznih temeljnih organizacijah združenega dela. Ni treba posebej poudarjati koristnosti in nujnosti tovrstnih obiskov, saj neposreden stik z bazo, poslušanje njenega utripa in življenja pripomore neprimerno več k razreševanju najrazličnejših problemov kot pa razni sestanki, posvetovanja in pismeno komuniciranje.

V seriji obiskov, predvidenih v tem letu, so minuli četrtek, 13. septembra, predstavniki SOZD kot prvo obiskali našo TOZD Polprevodniki v Trbovljah, ki deluje v okviru naše DO IEZE.

Razgovora v Trbovljah so se iz SOZD Iskra udeležili predsednik DS SOZD Iskra Janez Kern, predsednik KOS Avgustin Ciuha, sekretar DPO Miloš Pavlica, član KPO SOZD Iskra Pavle Gantar in predsednik aktiva Zbeze borcev Tone Orožim. Iz delovne organizacije IEZE sta se pogovora udeležila predsednik delavskega sveta DO IEZE Drago Plaper in član KPO DO Igor Pompe in predsednica SK DO Breda Kurent.

Najštevilnejši so bili seveda gostitelji na čelu s predsednikom delavskega sveta TOZD Polprevodniki Stanetom Hernausom in direktorjem TOZD Adijem Peitlom. V razgovore so posegli še predsednica sindikata Stanka Konhajzler, predsednik mladinske organizacije Mirko Lukač, sekretar ZK Alojz Šarlah, vodja proizvodnega po-

ponent bi DO potrebovala strokovne kadre, ki jih iz zgoraj omenjenega razloga toliko dobi. DO se že v obdobju priprav na naslednji srednjeročni plan in ob pričakovanju, da se bodo pogoji poslovanja še zaostri, pospešeno zavzema za povečevanje novih programov in razširitev asortimana, je sklenil svoje izvajanje član KPO DO IEZE Igor Pompe.

Direktor TOZD Polprevodniki Trbovlje Adi Peitl je v nadaljnjem izvajanju omenjal podobne probleme. Velike težave jim povzročajo predvsem nerealizirane terjatve. Struktura obratnih sredstev je ugodna in zadeva večinoma lastna sredstva in manj pa bančne kredite. Pomembna postavka njihovega nadaljnjega razvoja je investicija v izgradnjo novega proizvodnega obrata, s katero načrtujejo povečanje fizične

ljajo stimulacije strokovnim kadrom. Za pomanjkanje kadrov je delno kriva tudi struktura šol na njihovem območju, ki ni ustrezna glede na potrebe TOZD.

Vodstvo TOZD se tudi trudi, da bi pritegnili v inovacijsko dejavnost čim več delavcev in v tej smeri dosegajo vzpodbudne rezultate. Z 10 prijavi na 100 delavcev sodijo med boljše naše republike. V ta namen imajo v tovarni organizirane krožke za izboljšanje kvalitete v proizvodnji, ki predstavljajo dopolnilo inovacijskemu procesu. Ti krožki imajo predvsem vzgojni pomen: neposredni proizvajalci se tako seznanijo z vzročnimi zvezami v proizvodnji in se zato sami trudijo za izboljšanje produktivnosti z drobnimi izboljšavami v proizvodnem procesu. V načrtu imajo

Nov napis na tovarni.

tudi nabavo manipulatorja — robota, ki naj bi prevzel opravilo dolgočasnih ročnih opravil in seveda dvignil produktivnost.

Predsednik DS Stane Hernaus je poročal o uporabi sredstev sklada skupne porabe. Na leto kupi TOZD 4-5 stanovanj, ostanek sredstev za stanovanjsko izgradnjo pa namenijo za kredite posameznikom. Iz tega sklada črpajo tudi sredstva, s katerimi omogočijo brezplačno preventivno okrevanje 60 delavcem na leto. V izgradnjo počitniškega doma na Rabu so investirali stari milijardo, kupili pa so tudi dve garsonjeri v Bohinju.

Predsednica sindikata Stanka Konhajzler je obrazložila delovanje sindikalne organizacije. Pri obravnavi pereh vprašanj se angažirajo socialne skupine, ki pripravijo vprašanja, na katere odgovarja kolegij. Na naslednji stopnji

Z obiska v TOZD Polprevodniki v Trbovljah.

dročja Olga Malgaj in vodja splošnega sektorja Miha Žagar.

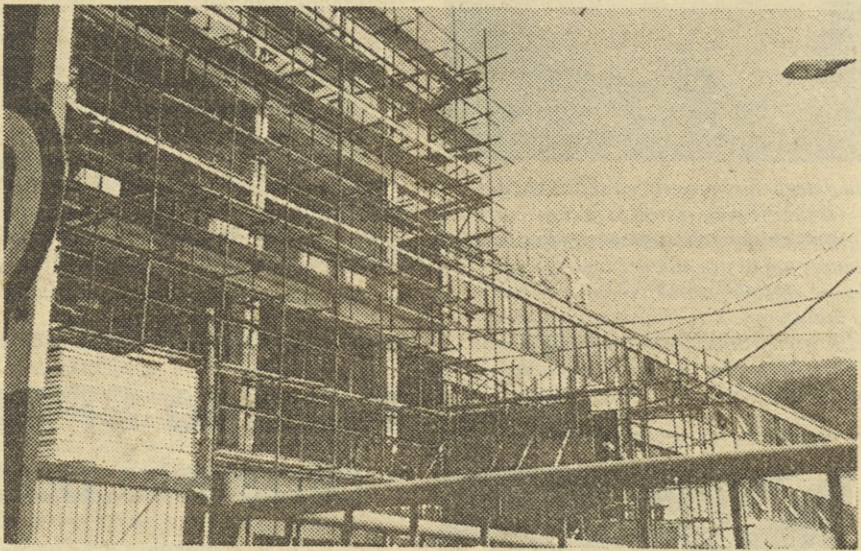
Na začetku razgovora je direktor TOZD Polprevodniki Adi Peitl predstavil navzočim trboveljsko delovno organizacijo. Dejal je, da je v Polprevodnikih zaposlenih kakih 700 delavcev, med njimi kar 500 žensk. Že na začetku je podčrtal, da njihova tovarna zadnja leta uspešno posluje in da gre h koncu tudi njihova investicija v obliki gradbenih del, saj jim prostorska stiska močno ovira rast proizvodnje. Glede poslovanja je povedal, da poteka poslovanje tako kot so ga planirali, saj so ob prvem polletju dosegli 52 % načrtovane proizvodnje, to pa je skoraj za petino več kot lani v istem obdobju. V istem času so izvozili za 2,5 milijona dolarjev od planiranih 5,7 milijonov dolarjev letošnjega izvoza. S septembrom pa bo izvoz dosegel že 3,2 milijona dolarjev.

Za njim je predstavil DO član KPO DO IEZE Igor Pompe in poročal o rezultatih poslovanja DO, ki smo jih že objavili v prejšnji številki našega glasila. V nadaljevanju se je osredotočil na ključne probleme, ki se pojavljajo kot ovira, da bi sicer zadovoljive rezultate še izboljšali. Največje težave se kažejo pri uresničevanju izvoza. Potrebno je še več in smotrnejše investirati, kar je v končni fazi pogoj za povečanje izvoza. Vsekakor pa bi bilo nujno še dvigniti produktivnost. V zvezi z izvozom je opozoril na nezadostno razvito sodelovanje med DO v okviru Iskre. Pomanjkljivo sodelovanje v sklopu SOZD Iskra se odraža tudi v neusklajenem nastopanju na domačem trgu.

Poseben problem so tudi številne nerealizirane terjatve, tako v obliki depozitov, ki jih ima DO IEZE v drugih DO Iskre, kot tudi v tujini. DO IEZE se sicer zaveda težav, ki jih imajo nekatere DO v Iskri in tudi v lastnem interesu pristaja na določeno solidarnost, ki pa bi morala biti izključno ekonomska.

Nizke zaloge repromateriala kažejo že na kronične težave na področju oskrbovanja industrije s surovinami in repromateriali.

Dejstvo, da so osebni dohodki v DO IEZE med najnižjimi v Iskri, sproža med drugimi tudi posledice na kadrovskem področju. Za razvoj novih kom-

Živahna gradbena vna v Trbovljah.

produkcije za 18 % in ki naj bi svoj polni učinek dosegla leta 1987. Kadrovska situacija je direktor TOZD označil kot kritično.

Zaradi nezadostnih tehnoloških izboljšav so zaposlili več ljudi kot so planirali, toda primanjkuje jim strokovnjakov. Vzrok je isti kot pri DO IEZE — prenizki OD, ki ne zagotav-

jih obravnava izvršni odbor sindikata, najvažnejše pripombe pa se razrešujejo na zboru delavcev. Za socialno problematiko je zadolžena komisija za socialna vprašanja, ki sproti obravnava vse aktualne probleme.

V njeni pristojnosti je odločanje o socialni pomoči. Pobude, ki nakazujejo

Delavci Telematike pri odpravljanju svojih težav ne bodo ostali sami

(Nadaljevanje s 1. strani)

vijo vse za boljše delo in boljši organizacijo poslovanja.

Konsolidacija delovne organizacije bo trajna naloga. Osnova zanjo bo sanacijski program, ki bo posegel na vsa njena področja. Na koncu tega zapisa omenimo še, da se kadrovske spremembe v vodstvu Iskre Telematike nadaljujejo. Delavski svet je predčasno razrešil na lastno zahtevo pomočnike glavnega direktorja: Alfonza Medveda, direktorja razvoja, Petra Miheliča, direktorja tehnologije, Janeza Trillerja, finančnega direktorja in Maksimilijana Erzina, direktorja za organizacijo in kadre. Na predlog vršila dolžnosti glavnega direktorja Vita

Osojnika so bili Alfonz Medved, Peter Mihelič in Janez Triller imenovani za vršilec dolžnosti na dosedanjih funkcijah za dobo 6 mesecev. Za namestnika glavnega direktorja je bil začasno — do končne izbire kandidatov za pomočnika glavnega direktorja — imenovan Peter Mihelič. Alfonz Medved je kot v.d. direktorja razvoja tudi vršilec funkcije vodje delovne skupnosti Računski center, Peter Sifer kot v.d. komercialnega direktorja tudi vršilec funkcije vodje delovne skupnosti Komerciala, namestnika vršilca funkcije vodje delovne skupnosti skupnih služb pa opravlja te naloge in dela do nadaljnjega.

Kazimir Mohar

Z obiska v TOZD Polprevodniki v Trbovljah.

potrebnost dodelitve socialne pomoči večkrat prihajajo neposredno od delavcev samih, ki opozorijo na neurejene socialne razmere sodelavca. Obstaja tudi sklad vzajemne pomoči, ki ga lahko koristijo vsi zaposleni. Podrobno so izdelali evidenco o delavcih z najnižjimi OD, ki sedaj znaša 13.000 din in ki bi ga želeli zvišati, zavedajo pa se, da vsako povečevanje OD vodi v uravnolovko, oz. zmanjševanju razmerij med OD. Edini izhod vidijo v povečanju produktivnosti.

OOZK deluje, kot je povedal sekretar Alojz Šarlah, po sistemu delovnih skupin, ki se ukvarjajo z razreševanjem določene problemske situacije. Kritično ocenjujejo slabosti in opozarjajo na odstopanja. Prizadevajo si, da bi se odraz delovanja ZK prenesel v sredine, kjer se konkretni problem pojavlja. Trenutno razpravljajo o predlogu sklepov 13. seje CK ZKJ in ocenjujejo delo komunistov v delegatskem sistemu.

D.Ž. in I.S.

Končno SPECTRUM...

(Nadaljevanje s 1. strani)

ponavljamo zahtevo, da je treba mikroročalnike uvrstiti med množična učila in jih razbremeniti družbenih dajatev. Le na ta način bomo v družbenem merilu dosegli tisto, kar je pri vsakršnem začetnem opismenjevanju najnujnejše: množičnost!

ISKRA »RAČUNALNICA« ZA MLADE, SEJEM ELEKTRONIKE ZA OSTALE (IN OBRATNO)

Prvih pet letnih oktobrskih dni, ko Sejem elektronike postane osrednja privlačnost slovenske metropole, bo ljubljanski Kulturni dom Ivana Cankarja na stečaj odprl vrata ljubiteljem mikroročalnikov. Iskra bo namreč vzporedno s Sejmom elektronike na Gospodarskem razstavišču v KDIC odprla »RAČUNALNICO« (nova beseda, ki ste jo pravkar drugič prebrali, pomeni okrajšavo za računalniško delavnico, prostor, kjer so nameščeni računalniki, na katerih je mogoče delati vse tisto, za kar so namenjeni). Vabljeni na ogled in preizkušanje nekaj deset učnih mest (50-60), opremljenih z mikroročalniki »Sinclair«, Partner (Iskra Delta) in HR-84 (Iskra Široka potrošnja) so seveda vsi, zlasti pa mladi ljubitelji računalništva.

»Računalnica« pa bo ponujala še nekaj več: vsi, ki imajo doma pokvarjene mikroročalnike, bodo svoje aparate lahko prinesli s seboj, Iskrin strokovnjak pa jih bo popravil. Računalnica bo odprta vsak dan od 9. ure zjutraj do 18. zvečer, napovemo pa že lahko ogromno zanimanje (in obisk).

Nasvidenje od 1. do 5. oktobra v Cankarjevem domu!

Stane Fleischman

Znova potrjena solidarnost

V času poletja, ko so dnevno divjale nevihte in je ponekod toča klestila pridelke na poljih in v vinogradih, drugod pa je strela zažigala hiše in gospodarska poslopja, se je družbeno-politična skupnost vključila s pomočjo, ki jo združujejo vsi delovni ljudje.

Tudi na belokranjskem območju je strela zažigala gospodarsko poslopje sodelavcu iz semiške Iskre Jožetu Starihi iz Moverne vasi. Rdeči »petelin« je upepelil človeški trud.

Njegovi sodelavci in tovarna so dali pobudo sindikatu, da naj bi vsi delavci solidarno pomagali. Akcija je hitro in učinkovito stekla v vseh sredinah. Sindikat je iz blagajne prispeval 5.000,- din, vsega skupaj pa so zbrali 152.000,00 din.

Delavci Iskre so tako ponovno potrdili svojo solidarnost do človeka, ki ga je na tak, ali drugačen način prizadela nesreča, saj njegov primer ni osamljen.

Stariha Ema in Jože se zato zahvalujeta vsem za izkazano pomoč, ko so sodelovali pri gašenju in ob varovanju imovine pred še večjo škodo ter vsem darovalcem solidarnostne pomoči!

Potrebe po sodelavcih

Objave prostih del in nalog v Iskri zbira in ureja Judita Bagon, SOZD Iskra DSSS, Trg revolucije 3, Ljubljana, tel.: 213-213, int.: 25-25. Prijave pošiljajte na naslov, ki je naveden v okviru objave posamezne delovne, oz. temeljno organizacije. Na tem naslovu prejmete tudi natančnejše informacije o prostih delih in nalogah.

ISKRA ZORIN TOZD CAOP, LJUBLJANA, TRG REVOLUCIJE 3
Delavski svet objavlja dela in naloge:

- 1. Programiranje**
na računalnikih CDC (1 sodelavec)
- 2. Programiranje**
na računalnikih VAX in PDP (2 sodelavca)
- 3. Projektiranje**
računalniških obdelav (1 sodelavec)
Dela in naloge objavljamo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pogoji so: pod 1.: zaključena srednja strokovna izobrazba, pod 2.: srednja ali višja izobrazba ustrezne smeri, pod 3.: visoka izobrazba ustrezne smeri.
Od kandidatov pričakujemo znanje programiranja na programskem jeziku COBOL in delovne izkušnje s podobnimi nalogami.
Poleg z zakonom določenih in zgoraj navedenih pogojev bomo pri izbiri upoštevali tudi celovitost strokovnih znanj in osebnostnih vrlin.
Višina osebnega dohodka po pravilniku.
Sodelavcem nudimo zanimivo kreativno delo pri razvoju računalniško podprtih informacijskih sistemov. Delo je vezano na sodobno tehnologijo interaktivnega razvoja programske opreme ob uporabi programskih generatorjev, zaslonskih modulov in baznih podatkov.
Sodelavci imajo možnost dodatnega izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja.
Nudimo tudi pomoč pri reševanju stanovanjske problematike.
Prijave z opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi tega razpisa na naslov: ISKRA ZORIN, TOZD CAOP, Trg revolucije 3, 61000 Ljubljana.
O izbiri bomo kandidate obvestili najkasneje v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri na delavskem svetu TOZD.

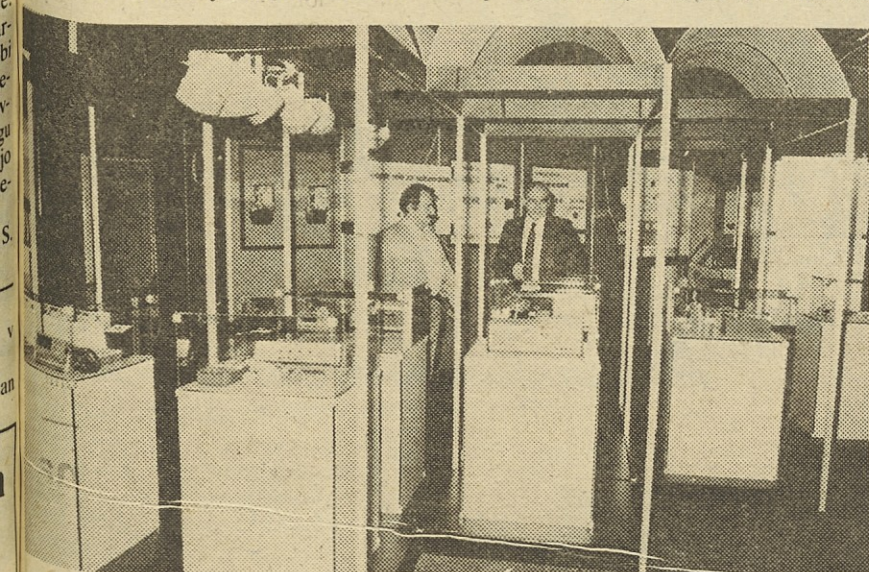
Iskra na mednarodnem jesenskem zagrebškem velesejmu

Le peščica novosti, precej več slabo oblikovanih izdelkov, manj širokoptrošnega blaga in tradicionalno lepa in funkcionalna stojnica. To so na kratko osnovne značilnosti Iskrine predstavitve na pravkar končanem jesenskem mednarodnem zagrebškem velesejmu.

V Zagrebu se je v nedeljo končala največja tradicionalna sejemska prireditel v Jugoslaviji. Na skoraj 300.000 m² površin se je predstavilo 3.160 razstavljalcev iz 67 držav, od tega 1.560 iz tujine in 1.800 iz Jugoslavije. Ocenjujejo, da si je velesejem ogledalo več kot pol milijona obiskovalcev.

Iskra se je letos na velesejmu predstavila z vsemi delovnimi organizacijami razen Industrije sitemov elektro-

so njen izgled kvarili nekateri slabo oblikovani izdelki. Nobena skrivnost ni, da je Iskra pred desetletjem in več izdelovala mnogo lepše radijske sprejemnike, našli pa bi lahko še dosti drugih oblikovno zgrešenih izdelkov. Maršikatera pikra je padla tudi na račun brezprašne komore: nekateri so zaradi narisane peteline v oznaki izdelka posmehljivo menili, da gre za valilnico za piščance, drugi, da gre za francoski

Lična Iskrina stojnica na zagrebškem velesejmu.

nike in zvez. Za razliko od minulih let smo tokrat na naši stojnici opazili mnogo manj širokoptrošnih izdelkov, medtem ko je naša jugoslovanska konkurenca skušala pritegniti obiskovalce predvsem zabavno elektroniko, pa hladilniki, štedilniki in tako dalje. Tako na primer smo na sosednji stojnici elektronske industrije opazili njihov celoten proizvodni program — od elektronske do likalnikov in celo tovarnih prikolice za osebne avtomobile. Kot že rečeno je bila Iskrina stojnica tudi tokrat zgledno postavljena, žal pa

izdelek in tako dalje.

Za prvi obisk smo izbrali tudi povsem napačen dan — nedeljo, ko so velesejem tudi odprli. Napačen zato, ker je nedelja pač nedelja in se nekaterim iz Iskre še ni ljubilo na pot v Zagreb. Ne bi naštevati, iz katerih delovnih organizacij smo prvi dan velesejma pogrešali predstavnike, pozneje v Ljubljani pa nam je eden od njih v opravičilo poudaril: »Sejem se ne bi smel začeti v nedeljo. Kdo je že videl kaj takšnega?«

Gledano v celoti pa se je Iskra na velesejmu lepo, dobro in uspešno pred-

Zunanja stojnica ERO, na kateri so prikazovali delovanje njihovih orodij.

DO AVTOELEKTRIKA

Nova tovarna avtoelektrike v Indiji s pomočjo Iskre

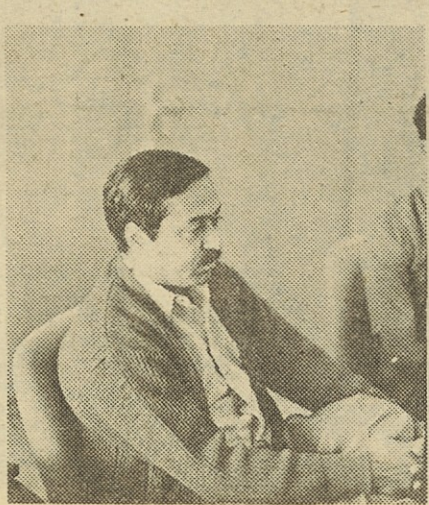
V novogoriški delovni organizaciji Iskri — Avtoelektriki so se več dni mudili na delovnem obisku tehnični strokovnjaki iz daljnje Indije, iz firme Generalators India Limited. Od strokovnega teama avtoelektrike so prevzeli tehnično dokumentacijo za organizacijo proizvodnje avtoelektrike v Indiji, v mestu Dehradun, približno 240 kilometrov severno od glavnega indijskega mesta New Delhija.

V obširnih pogovorih so obravnavali tudi možnosti skupnih vlaganj, koopecijsko pogodbo ter možnosti dobave orodij, opreme, orodij, kakor tudi nujne tehnične pomoči preko Iskrinih strokovnjakov.

Pomemben projekt predvideva, da bi v petih letih osnovali proizvodnjo zaganjalnikov in alternatorjev v višini 150 tisoč kosov letno za osebna in gospodarska vozila, prva montaža omenjenih prikolicev pa naj bi stekla že prihodnje leto.

Prodaja našega znanja v Indijo je nekakor prišla v pravi trenutek, saj dobiva avtomobilska proizvodnja prav danes nov polet v tej veliki azijski državi.

Za nekaj dragocenih trenutkov smo indijske strokovnjake zmotili in zasta-

B. K. Chaturvedi.

stavil med drugim kolektiv Telematike je razstavil med drugim novi digitalni telefon, s katerim je moč približno 10 krat hitreje izbirati naročnika kot s klasičnim. Predstavniki Telematike so velesejem izkoristili tudi za nadaljevanje akcije za povečanje prodaje telefonskih central vrste Iskra 500 A.

Kibernatika je med drugim predstavila izpopolnjene merilne instrumente in še nekaj drugih naprav iz njihovega železnega repertoarja. Tudi Avtomatika se je predstavila z nekaterimi izpopolnitvami oziroma miniaturizacijo nekaterih njihovih izdelkov. Zlasti je bila v središču pozornosti naprava za nadzorovanje pretoka vode v manjših elektrarnah. Kolektiv iz Semiča je predstavil med drugim regulator jalove moči, kranjski kolektiv ERO, pa če se ne motimo, celoten njihov proizvodni program.

Ob tem ne smemo pozabiti na besede enega od njihovih predstavnikov, da so tokrat prvič predstavili in demonstrirali izdelke, ki jih kupci že lahko dobijo v trgovinah. V zvezi z delovno organizacijo ERO naj še povemo, da so se predstavili na dveh mestih, — na glavni stojnici in na zunanjem prostoru, kjer so številnim obiskovalcem prikazovali delovanje njihovih orodij.

IEZE je med drugim razstavil brezprašno komoro, široka potrošnja je bila tokrat zastopana z malimi gospodinjskimi aparati in med drugim z že omenjeno zabavno elektroniko.

Uspešno se je predstavil tudi Zmaj s celotno kolekcijo baterij, pri čemer obljublja, da bodo na sejmu elektrone v Ljubljani predstavili tudi litijeve in živosrebrne baterije. Veliko pozornosti med obiskovalci je bilo tudi za grafskop ljubljanske Vege, ki deluje v okviru Kibernatike.

Za oceno Iskrinega nastopa na pravkar končanem jesenskem zagrebškem velesejmu smo zaprosili tudi direktorja Iskrinega predstavništva v Zagrebu Slavka Tatominja. Me drugim je dejal tole: »Iskrina stojnica je spet lepo urejena in sem z njo zelo zadovoljen. Medtem pa si Iskra ne bi smela dovoliti, da nekateri izdelki po oblikovni plati tako zelo odstopajo od ugleda, ki ga ima Iskra na jugoslovanskem tržišču. Nekateri izdelki so s svojim dizajnom daleč pod Iskrino ravno. Naj še ponovno poudarim, da je treba dati vse priznanje tistim, ki so uredili Iskrino stojnico.«

Lado Drobež

vili direktorju B.K. Chaturvedi nekaj vprašanj v zvezi z delom njihovega teama in z njihovim počutjem v naši državi.

Zakaj ste se odločili ravno za Iskrino pomoč pri realizaciji vašega projekta?

Ko smo pričeli snovati načrte o uvedbi proizvodnje avtoelektričnih izdelkov v Indiji, smo seveda iskali možne sodelavce. Kontaktirali smo z mnogimi proizvajalci avtoelektričnih izdelkov tako v Ameriki, na Japonskem, Veliki Britaniji, Nemčiji in seveda tudi z vašo Iskro.

Z ameriškimi in japonskimi proizvajalci, ki so navajeni na proizvodnjo velikih serij, so se zdele naše načrtovane proizvodne zmogljivosti premajhne. Ko smo prišli v stik z Iskro, so bile naše prve ugotovitve vzpodbudne, uvideli smo, da je v Iskri velika pripravljenost sodelovanja, da je Iskrina tehnologija boljša od naše in da proizvodne količine niso tako visoke kot pri ameriških, japonskih in drugih tovarnah. Pa tudi ljudje v Iskri so prijazni, prijeteljski in na vso moč pripravljeni sodelovati.

Ste zadovoljni z obiskom v Iskri, s tem, kar ste doslej spoznali, videli?

Vsakokrat, ko se ponovno srečamo; vsakokrat bolj smo zadovoljni. Spoznavamo in skušamo razumeti stvari, dovezeti smo za modifikacije, spremembe, vsklajujemo in prilagajamo izdelke. Pričakovali smo to in zelo upamo, oziroma prepričani smo, da bo projekt v polni meri zaživel.

Po podpisu tehnične pogodbe bomo delali in skupaj načrtovali še več, domeni pa smo se tudi, da nam bodo strokovnjaki iz Iskre-Avtoelektrike pomagali pri realizaciji tega projekta. Skratka, z gotovostjo trdim, da smo bolj zadovoljni, kakor smo pričakovali, da bomo.

Kakšni so vaši načrti uporabe znanja, ki vam ga nudi Iskra in ga boste odnesli s seboj?

Najprej bi rad povedal nekaj besed o sami tovarni. Načrtujemo, da jo bomo zgradili v kraju Dehradun v državi Utar Pradeš. Tam smo že kupili poslopje, v katerem smo lahko osnovali pisarno za delo na tem projektu. Medtem pa kupujemo zemljo, približno 30 tisoč kvadratnih metrov, kjer bomo zgradili nove tovarniške prostore. Načrtujemo, da bomo v treh, štirih letih dosegli polno zmogljivost tovarne.

Kako si predstavljate nadaljnji razvoj odnosov z Iskro glede na časovno obdobje? (Nadaljevanje na 4. strani)

Uspešno na mednarodnem sejmu tehnike v Brnu

Brno, središče Moravske na Češkoslovaškem je bilo od 12. do 19. septembra gostitelj že 26. mednarodnega sejma tehnike, druge največje sejemске prireditve v deželah SEV, takoj za sejmom v Leipzigu. Na sejmu, ki ga je odprl češkoslovaški državni in partijski voditelj Gustav Husak, se je predstavilo kar 2.488 razstavljalcev iz 30 držav. Iz Jugoslavije se je predstavilo kar 45 firm, med njimi iz Slovenije Iskra, Metalka, Slovenijales, Gradis, Slovenija avto, Tehno-Impex, Donit in Agrotehnika-Gruda.

Iskra je po tradiciji razstavljala v dvorani C, ki je že nekaj let namenjena predstavitvi proizvajalcev elektro in elektronske industrije iz vzhoda in zahoda. Takoj je treba poudariti, da je sejem tehnike specializirana prireditel, kajti v Brnu imajo tudi spomladanski širokoptrošni velesejem, ki pa se ga Iskra ne udeležuje.

Iskra se je tokrat na velesejmu na izredno lepi stojnici predstavila s programom Kibernatike, Avtomatike, Mikroelektronike, Kondenzatorjev in še nekaterih drugih delovnih organizacij. Žal nekaterih izdelkov npr. iz Avtoelektrike, ki bi sodili na sejem tehnike, nismo predstavili, predvsem zaradi omejenega razstavnega prostora. To pomanjkljivost smo docela nadoknadili s številnimi prospekti, pri čemer moramo takoj opozoriti na besede direktorja Iskrinega predstavništva v Pragi Tilna Pečeta, da verjetno še nobena Iskrina stojnica doslej ni bila tako dobro založena s prospekti kot ta v Brnu.

Direktor Peče je izredno pohvalno ocenil tudi oblikovnost stojnice, zatem primerne prostore za poslovne razgovore in pa prizadevnost Iskrinih predstavnikov iz Iskrinih proizvodnih organizacij, Iskre Commerce in praškega

predstavništva na poslovnih pogovorih oziroma pri posredovanju podatkov obiskovalcem o Iskri.

Iskrino predstavništvo v Pragi je na sejmu v Brno povabilo predstavnike vseh tovarn in firm s katerimi Iskra sodeluje. Po še nepopolni oceni, je našo stojnico obiskalo najmanj 200 poslovnih partnerjev ter se s predstavniki Iskre zadržalo na daljšem ali krajšem pogovoru oziroma posvetovanju. Sejem tehnike je bil za Iskro uspešen tudi zaradi podpisa pogodb.

Ena izmed značilnosti sejma v Brnu je bil izredno velik obisk. Na številnih sejmih doslej smo morali, na primer, s fotoaparatom v roki čakati pred našo stojnico na kakšno skupino ljudi in šele takrat smo pritisnili na sprožilec. V Brnu smo morali zaradi premnogih obiskovalcev dobesedno čakati, da bi se množica vsaj malo razšla.

V oceni Iskrinega nastopa na mednarodnem sejmu tehnike v Brnu je direktor Iskrinega predstavništva v Pragi Tilna Peče še poudaril, da je naša predstavitev docela uspela, Iskrine izvozne možnosti na Češkoslovaško so še naprej izredno velike, precej pa je odvisno od Iskrinih dobav.

Lado Drobež

dobje in kako intenzivno naj bi se ti odnosi nadaljevali?

Sodeč po zdajšnjih izkušnjah, se naše sodelovanje ne bo končalo le na področju avtoelektričnih izdelkov. Iskra je velika firma, proizvaja mnogo raznovrstnih izdelkov, zanimivih tudi za našo državo, tako da bomo skušali sodelovati tudi na drugih področjih, pri proizvodnji drugih izdelkov.

In še zadnje vprašanje. Kakšno je vaše počutje v Jugoslaviji, v Novi Gorici? Kakšni se vam zdijo ljudje, hrana?

Počutimo se kot doma. Hrana je zelo dobra, le navajeni nismo nanjo. Dva iz

našega strokovnega teama sva vegetarijancja in sva imela v začetku precej težav z izbiro ustreznih hran, sedaj pa sva se že nekoliko privadila. Zelo pa nam ugaja vaše sadje, ki je naravnost fantastično. Imate tudi odlična vina in aperitive.

Skratka, počutimo se zelo dobro in smo veseli, da imamo opravka z zelo prijaznimi in ljubeznivimi ljudmi. Tudi Nova Gorica je lepo mesto, eno najlepših v Evropi, prebivalci vljudni in prijazni. Zanimivo pa je tudi to, da je klima tu pri vas prav taka kot pri nas pod Himalajo.

Marko Rakušček

SOZD ISKRA, IZOBRAŽEVALNI CENTER

razpisuje

specialistično izpopolnjevanje strokovne izobrazbe po programu:

RAČUNALNIŠKO PODPRTA SIMULACIJA POSLOVNEGA ODLOČANJA

v času od 18. — 20. in 22. 10. 1984

Specialistično izpopolnjevanje z uporabo računalnika, spremljevalca sodobnosti, ki bo prvič uporabljen v programu izobraževanja delavcev v mednarodnem poslovanju Iskre, je namenjeno udeležencem 3. Zunanjetrgovinske šole v Iskri.

Vodenje poslovanja v konkurenčnem boju je izredno zahtevna naloga. Simulacija poslovnega odločanja bo omogočila, da bodo udeleženci odločali o poslovanju podjetja, spoznali posledice odločitev in jih tudi popravljali. Rezultate poslovanja bodo primerjali s plani poslovanja, ki bodo izdelani za obdobje 3 let v naprej. Poslovna igra bo dala odgovor na to, katera skupina udeležencev je bila najbolj uspešna pri vodenju podjetja v enakih pogojih tekmovalstva med enakimi podjetji.

Ste pripravljene napredovati v strokovnem vodenju o poslovnem odločanju?

VSEBINA:

1. Obrazložitev zasnove igre
2. Oblikovanje politike podjetja in konkretizacije letnih planov
3. Izvajanje simulacije v normalni podjetniški konkurenci

NOSILEC PROGRAMA: SOZD Iskra Izobraževalni center Ljubljana

VODJA PROGRAMA: Bogdan PELC, dipl. ekon.

ČAS IN KRAJ: S programom specialističnega programa bomo pričeli 18. 10. 1984 ob 8. uri v hotelu Transturis, Škofja Loka. Zaključek seminarja predvidevamo 22. 10. 1984 ob 12. uri.

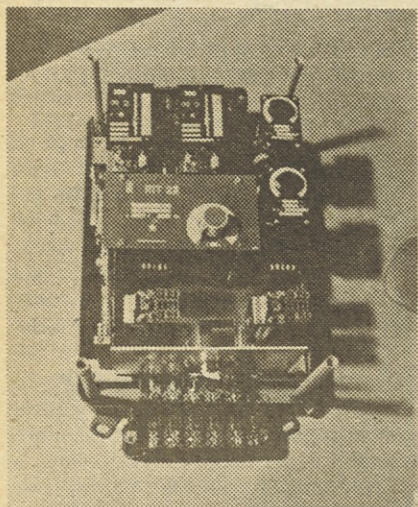
CENA: V ceno 13.000 din so vključeni vsi stroški izobraževanja. Za navedeno ceno bodo TOZD prejele račun na podlagi podpisane prijavnice. Potne stroške si uredijo udeleženci v svojih TOZD oziroma DSSS.

PRIJAVE: Prijavnice pošljite najkasneje do 4. 10. 1984 na naslov SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3, Sonja Vrhovec. Podrobnejše informacije o vsebini izpopolnjevanja lahko dobite na tel. št.: 061/222—212.

Letos praznujemo v Iskri pomemben jubilej — 35-letnico delovne organizacije Avtomatika. Zato je prav, da se ozremo nazaj, na prehojeno pot in pogledamo kako smo od prvega, skoraj povsem ročno izdelanega releja in ustanovitve Tovarne električnih aparatov — 29. junija 1949. leta zrastle v močno, industrijsko Avtomatiko. Danes je skoraj 4000-članski kolektiv sposoben proizvajati celovite naprave in sisteme, ki po svoji kompleksnosti in integralnosti ustrezajo najzahtevnejšim potrebam domačega in svetovnega trga.

PRED USTANOVITVIJO TOVARNE

Ideja, da bi bilo smiselno organizirati lastno proizvodnjo opreme za električne centrale in proizvodnjo zaščitnih in signalnih relejev, se je rodila v krogu strokovnjakov, ki jih je vodil takratni zvezni minister ing. Petrovič. Pobudo za organiziranje te proizvodnje pa je prevzel prof. dr. Vratislav Bedjanič, ki je bil v tistem času profesor na Elektrotehnični fakulteti in direktor Glavne direkcije za elektroindustrijo LRS. Prava direktorja je tudi dala za začetek, ra-

Rele RIT 22.

zvoj signalno-pomožnega releja prva sredstva v višini 18.000 din.

S temi sredstvi naj bi predvsem krili stroške razvoja, konstrukcije in izdelave prototipa ter začetne stroške poslovanja. V mesecu maju 1949. leta je bil prototip narejen; pri izdelavi idejnega osnutka in konstrukcije so sodelovali: ing. Kudika, Franc Vrtnak, Jože Petrač in Franc Brumen. Kot dokazilo o uporabi prvega dela sredstev, ki nam jih je namenila Glavna direkcija, je prof. dr. Bedjanič odnesel prototip releja PR 1 in celotno tehnično dokumentacijo v Beograd. Ing. Petrovič je bil z opravljenim delom izredno zadovoljen, tako da sta bila z dr. Bedjaničem že naslednji dan sprejeta pri Borisu Kidriču. Rezultat tega sprejema je bila uradna ustanovitev tovarne.

POVZETEK POROČILA PROF. BEDJANIČA UPRAVNEMU ODBORU Z DNE 22. 6. 1959

»Medtem so izdelki tovarne TELA agitirali za njo in naročila nenehoma naraščajo ter neusmiljeno pritiskajo na kolektiv, da bi povečal svojo proizvodnjo. Kolektiv je povečal svoje napore in najemal prostore kjerkoli jih je našel. Tako smo dobili prostore na Rimski c. 17, Gosposvetski c. 9, Savski c. 13 in Kavčičevi ul 74, tako da razpolagamo sedaj s skupno površino 1353 m², raztreseno po Ljubljani z medsebojnimi razdaljami do 5 km. Na enega delavca odpade 4,1 m², kar je mnogo premalo, da bi se moglo delo pravilno in nemoteno odvijati.«

ROJSTVO PROGRAMOV

Za prvih deset let je na eni strani značilno osnivanje proizvodnje novih aparatov, na drugi strani skrb za strokovni kader, za opremo in za delovne prostore. Poglejmo si področja, ki smo jih začeli osvajati:

— relejna zaščita: v teku desetih let je bilo razvitih devet raznih tipov merilnih relejev, od teh jih je pet prišlo v proizvodnjo. Skupno je bilo izdelanih

3865 raznih relejnih kombinacij za zaščito generatorjev, transformatorjev, vodov in večjih motorjev.

— relejna zaščita generatorjev in transformatorjev: naročenih je bilo 72 generatorjev moči do 26 MVA, z zaščito pa opremljenih čez 230 večjih transformatorjev do moči 60 MVA

— relejna zaščita vodov in visokonapetostnih sistemov

— relejna zaščita trifaznih motorjev

— signalizacija v elektrarnah in transformatorskih postajah

— stikalna tehnika in elementi za avtomatizacijo

— požarno varnostne naprave in naprave za zaščito pred vlomom

— naprave za opravljanje cestnega prometa

— relejne železniške signalno-varnostne naprave

VKLJUČEVANJE V ZDRUŽENJA ELEKTROINDUSTRIJE SLOVENIJE IN USTANOVITEV ENOTNEGA PODJETJA ISKRA

V 1959. letu je bila sprožena iniciativa in začeta intenzivna akcija za združevanje tovarn s področja elektroindustrije Slovenije. V pripravah je sodelovalo precej organizacij in sicer Iskra Kranj, IEV Ljubljana, Telekomunikacije Ljubljana, TELA Ljubljana, Elek-

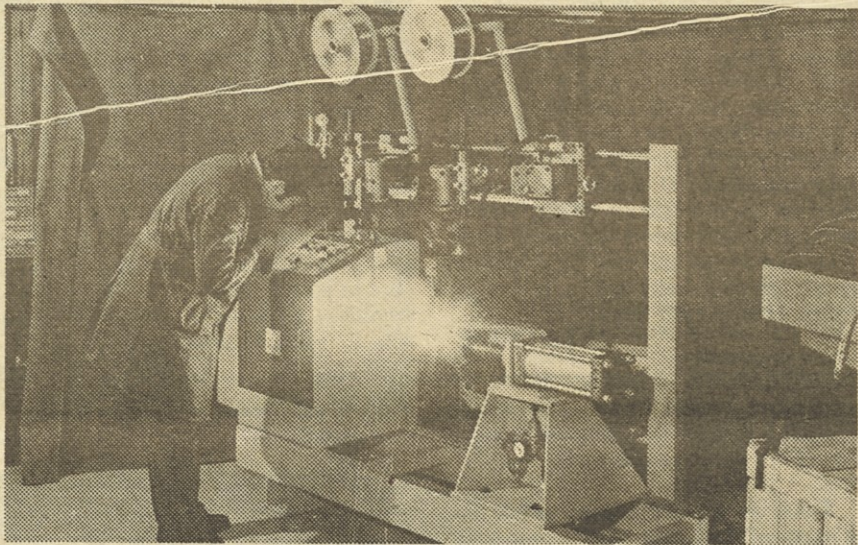
tako organizacijo, ki bo prinašala večje ekonomske učinke. Kljub temu ni manjkalo predlogov proti združitvi in ni šlo vse gladko. Zbor delavcev TELE je odločil, da se z ostalimi tremi tovarnami združi in ustanovi Enotno podjetje ISKRA.

Že v strokovnih materialih za pripravo združevanja so bile predvidene združitve določenih dejavnosti. Tako smo ustanovili Zavod za avtomatizacijo ZZA, kamor se je vključil kompletni razvojni sektor TELA, Prodajno servisno organizacijo PSO, kamor se je vključil kompletni prodajni sektor, formirana pa so bila tudi druga področja in dejavnosti, kamor pa so se vključevali le posamezni delavci TELE.

Ce se povrnemo k proizvodnji in njenemu programu, lahko rečemo, da pomeni priključitev k Iskri kljub začetnim nekaterim težavam zaradi prekrivanja programov (v Dobropolju morajo opustiti okoli 60% proizvodnega programa zračnih stikal), začetek močne proizvodne rasti. Bruto obseg proizvodnje je dosegel skoraj 50 milijonov dinarjev, v proizvodni program, ki je postal množični pa so uvedli še miniaturne pomožne releje, programatorje in elektronske časovne releje.

Odločitev za proizvodnjo programskih naprav za krmiljenje strojev, varilne tehnike in kompleksnejših naprav v energetiki je privedla tudi do delitve programa v dva proizvodna sektorja: v sektor relejev in sektor signalno-varnostnih naprav, vse to pa v okviru gesla: »Čim več doma izdelanih elementov vgraditi v doma izdelane naprave!«.

V to obdobje sodijo prvi zelo resni

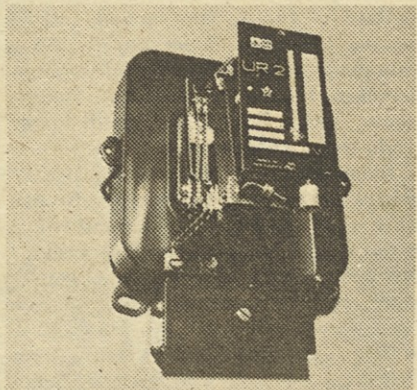

Iz proizvodnje varilnih naprav.

troisignal Ljubljana, Niko Železniki, TIO Lesce in Institut za elektroniko Ljubljana. Te organizacije so koncem 1959. leta ustanovile poslovno združenje AVTOMACIJE.

Kratko delovanje AVTOMACIJE je dalo določene izkušnje, ki so kazale na to, da je potrebno organizirati čvrstejšo vez med organizacijami. Le-ta naj bi bila sestavljena iz samostojnih tovarn s specializacijo proizvodnje, delitvijo dela in kooperacije ter poenotenjem tehnologije. Pobudo za formiranje take organizacije je dala Industrija za elektrozveze IEV Ljubljana. Ob koncu priprav so se ISKRA, IEV, TELEKOMUNIKACIJE in TELA združile v enotno podjetje in se dogovorile, da prevzamejo enotno ime ISKRA. Med ostalimi je bil vzrok za tako ime firme tudi v tem, da so nazivi ostalih tovarn preveč poudarjali proizvodno usmerjenost vsake od njih. Naziv Iskra pa je bil splošen in v principu sprejemljiv za vse.

Organizacija združevanja je bila dobro pripravljena. Organizatorji združevanja so v elaboratu obljubljali prenos modernjšega programa stikalne tehnike v TELA (kar se pozneje ni zgodilo), enoten nastop na domačem trgu, enoten nastop na tujih trgih in

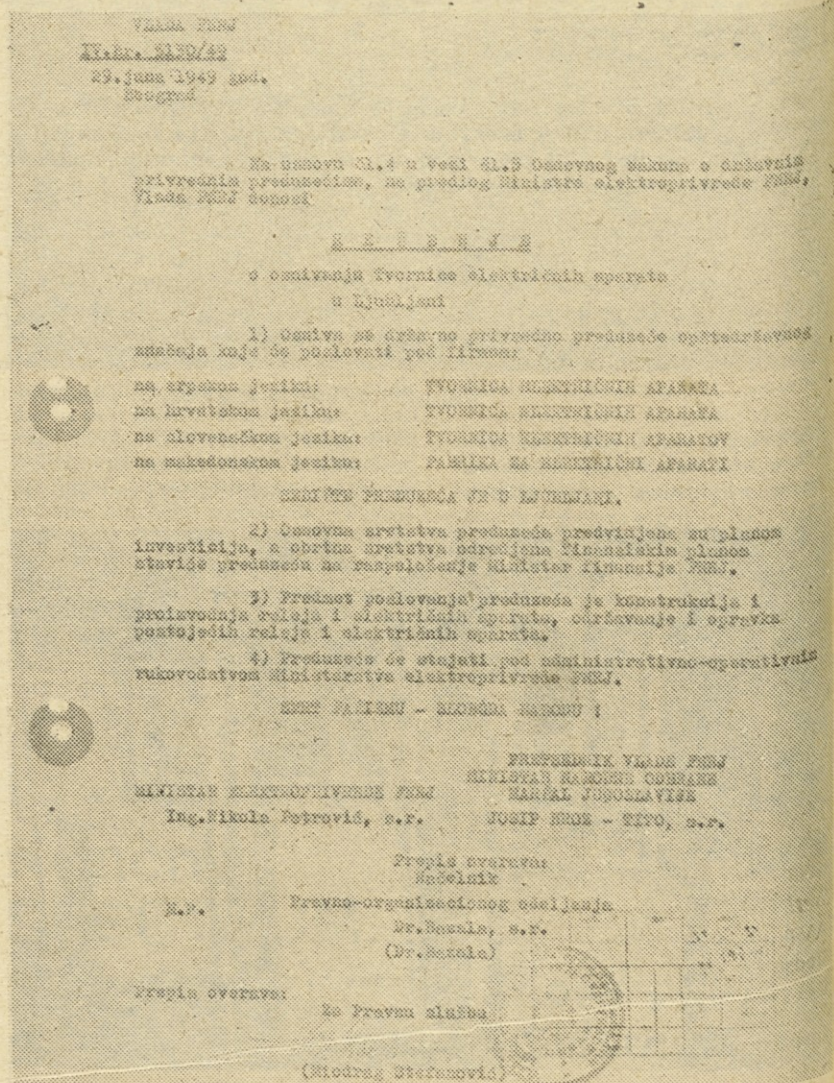
Rele UR-2.

napori, ki so pokazali rezultate tudi v izvojni dejavnosti. Tako možna programska in proizvodna ekspanzija je potegnila za seboj tudi ojačanje kadrovske zasedbe in živahno štipendijsko dejavnost. Tudi investicijsko nismo mirovali: pripravljala se je druga faza izgradnje na Savski cesti in izgradnja tovarne v Stegnah za sektor signalno-varnostnih naprav, v Dobropolju širijo proizvodni program na novo izvedenko bimetalnega releja ter končnih tipk, v Makolah pa v prostorih štabenberskega gradu pričnejo z montažo podsestavov za programska stikala.

USTANOVITEV DO AVTOMATIKA

Razmišljanja o branžni organiziranosti Iskre datirajo v obdobje 1967—1970 leta. Bolj konkretne priprave pa so se začele 1973. leta, ko smo se v Iskri odločili, da programsko sorodne programe in druge enote povežemo v branžne delovne organizacije. Ustava in Samoupravni sporazum o združitvi v ZP Iskra nam je dal možnosti z istočasno obvezo, da tak interes predvsem zaradi sledečih razlogov čim prej uresničimo:

- specializacije proizvodnje in storitev
- racionalne organizacije poslovnih procesov
- optimalne delitve dela
- ustreznega delovanja in nastopanja v ožjem in širšem gospodarskem prostoru

— enotnega usmerjanja investicijskih in finančnih naložb v opremo, programe itd.

V elaboratu o razlogih za združevanje v branžno delovno organizacijo je bilo med drugim zapisano tudi: Zaradi takega značaja branžne delovne organizacije ima Avtomatika možnost vsestransko hitrejšega in stabilnejšega razvoja v gospodarsko močno in sodobno organizirano, samoupravno in poslovno učinkovito organizacijo, ki je sposobna proizvajati kvalitetne proizvode in storitve na visoki ravni produktivnosti in ekonomičnosti. Dinamično poslovno obnašanje naj bi jo istočasno usposobilo za hitro in učinkovito reagiranje na tržne pogoje ter za uspešno prilagajanje v domačem in tujem gospodarskem prostoru. Pri tem temeljne organizacije Avtomatike predstavljajo temelje kompleksnega, integracijskega sistema branžne organiziranosti, ki mora biti razvit in zgrajen na samoupravnih osnovah združevanja dela in sredstev ter tako povezovati in uresničevati interese vseh delavcev.

Iz tako ugotovljenih splošnih, proizvodno-tehničnih ter ekonomsko-finančnih izhodišč bo lahko Avtomatika naglo širila svojo materialno osnovo, kadrovske in proizvodne zmogljivosti ter članom kolektiva zagotavlja dolgoročno socialno varnost ter primeren družbeni in osebni standard.

Samoupravni sporazum o združitvi v branžno delovno organizacijo so v začetku 1975. leta tako sklenile TOZD Električni aparati in releji — TELA in TOZD Avtomatske in varilne naprave, ki sta se organizirala iz Tovarne električnih aparatov, TOZD Industrijska oprema TIO, Lesce, TOZD elektrospojna vezja ELA in TOZD Napajalne naprave, ki sta se organizirali iz Tovarne usmerniških naprav, TOZD

Orodjarna, TOZD Inženiringi, ki se je organiziral iz BAZ ter TOZD Procesna tehnika ter delovna skupnost skupnih služb, v katero sestav so se vključili tudi delavci Zavoda za avtomatizacijo oz. Raziskovalnega instituta, ki je prenehal obstajati ter delavci

Slabi pogoji dela v lakirnici.

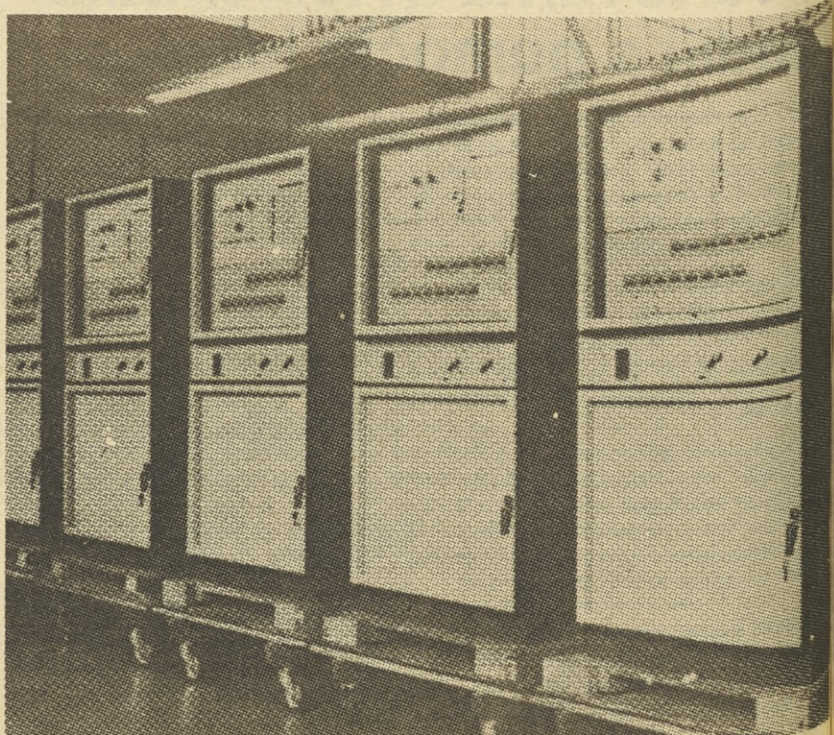
Iskra-Commerce domače prodaje. V tako organizirani branžni delovni organizaciji je delovalo 2496 delavcev.

Tovarne ali enote, ki so se organizirale kot TOZD in združile v DO Avtomatika so bile proizvodno, tehnološko, organizacijsko, samoupravno, kadrovske, ekonomske, tehnične pa tudi po gledanju na proces upravljanja vodjenja na različnih stopnjah. ... tudi organizirane na različnih osnovah. Dotakniti doseženi razvoj organizacij je bil zelo različen in v glavnem neodvisen od drugih. Čeprav smo se združevali na osnovi programske sorodnosti je bila

(Nadaljevanje na 5. strani)

Prostorska stiska v proizvodnji.

Krmilna programska naprava PD 1512.

PETINTRIDESET LET RAZVOJA NAPREDKA IN IZKUŠENJ (Nadaljevanje s 4. strani)

stopnja povezanosti med njimi sorazmerno majhna. Pomembne programske stične točke so bile le med TOZD TELA in SVN in TOZD SVN in TOZD INŽENIRINGI, organizacijska povezanost pa med TOZD ELA in TOZD NAPAANJA.

Takšna različnost je imela velik vpliv na postavljanje organiziranosti DO

Ta odločitev in z njo neposredno povezana zaveza, da v skladu z zakonom o združenem delu razvijamo socialistične samoupravne odnose ter nova razmerja v urejanju družbeno-ekonomskih odnosov delavcev v združenem delu, je privedla do nove samoupravne organiziranosti Avtomatike in programske usmeritve njenega nadalj-

stvarnostjo. Pri tem smo izhajali iz spoštovanja ustavnega položaja delavcev, trajne zagotovitve neodtujljivih pravic delavcev v razpolaganju z dohodkom ter iz načel solidarnosti in upoštevanja realnosti in konkretnosti družbeno-ekonomskega razvoja odnosov ter razloge solidarnosti, aktivnosti in ustvarjalnosti pri iskanju najboljših rešitev samoupravne organiziranosti.

S sklenitvijo samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo na osnovi konstituiranja novih temeljnih organizacij je bil v 1979. letu končan postopek preobrazbe samoupravne organiziranosti.

AVTOMATIKA DANES

Avtomatika je med 300 delovnimi organizacijami v SR Sloveniji glede na ustvarjeni dohodek v letu 1983 (2.792.210 din), na 22. mestu, glede na povprečno število zaposlenih delavcev (3567) pa na 20. mestu. V skladu z zastavljenimi cilji naj bi v letošnjem, jubilejnem letu povečali vrednost izvoza v primerjavi z 1983. letom za 50%, od tega dve tretjini na konvertilno področje.

Njena programska področja so:

ELEMENTI:
— releji, stikala, bimetalna zaščita, za spajanje
— posebni časovni releji
— senzori
— merilni programi
— fluidika
— in drugi

ENERGETIKA:

— sistemi vodenja
— telekomunikacijski sistemi
— sistemi za avtomatizacijo hidroelektrarn

INDUSTRIJA:

— avtomatizacija tehnoloških procesov
— avtomatizacija delovnih strojev

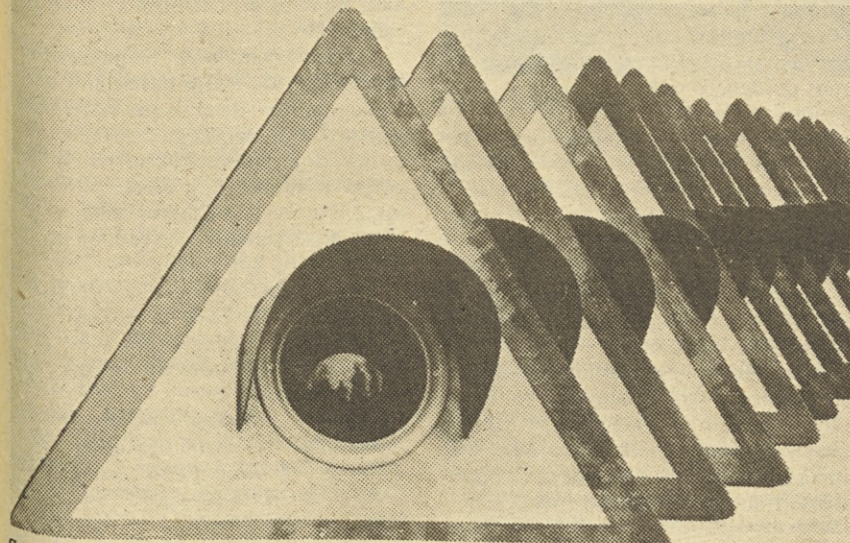
VARJENJE:

— naprave za elektrooblačno varjenje in rezanje
— mehanizacija in avtomatizacija varilnih postopkov
— sistemi za avtomatizacijo v izdelni proizvodnji

PROMET:

— železniški signalno-varnostne naprave
— različne postaje vodenje

— cestni mestni promet
— oprema avtocest
— oprema predorov

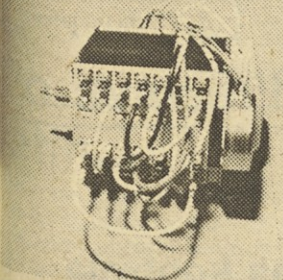
Svetlobni signali za cestni promet.

AVTOMATIKA. Združevanje dela in sredstev so ene TOZD smatrale kot poseganje v njihove neodtujljive pravice, druge pa so delo in sredstva želele združevati.

Zaradi navedenih razlogov je bila dana pobuda, da se samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo spremeni oziroma dopolni. Spremembe in dopolnitve so bile obsežnejše, tako da je bil sklenjen nov samoupravni sporazum, ki so ga TOZD sprejele v decembru 1975. leta in je bil uveljavljen v 1976. letu.

Sporazum je odpravil do takrat dogovorjeno solidarno odgovornost za obveznosti TOZD in ga nadomestil s subsidiarno. Nastopanje v pravnem prometu so si nekatere temeljne organizacije pridržale. Določene, do takrat skupne zadeve, ki so se opravljale v delovni skupnosti pa so odslej opravljale temeljne organizacije s svojimi delavci.

Ker je od združitve temeljnih organizacij v Avtomatiko preteklo šele dobro leto, je povsem logično, da so

Programsko stikalo PG za pralni stroj.

temeljne organizacije glede na svoj položaj in na njihovo različno stopnjo organiziranosti iskale svoje mesto v različni industriji. Pri tem pa velja ugotoviti, da združitev finančne funkcije na ravni delovne organizacije ni bila nikoli vprašljiva.

NGVA SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST IN PROGRAMSKA IZHODIŠČA

Delavci Avtomatike smo se že v temeljnih srednjeročnega plana 1975—1980 odločili, da bo Avtomatika postala nosilec proizvodnje sistemov za avtomatizacijo v SOZD Iskra in da bo pretežni del proizvodnega procesa preusmerila v proizvodnjo sistemov za promet, energetiko in industrijo ter strateških komponent in naprav za te sisteme.

Ob podpisu sporazuma o organizaciji DO Avtomatika (1974).

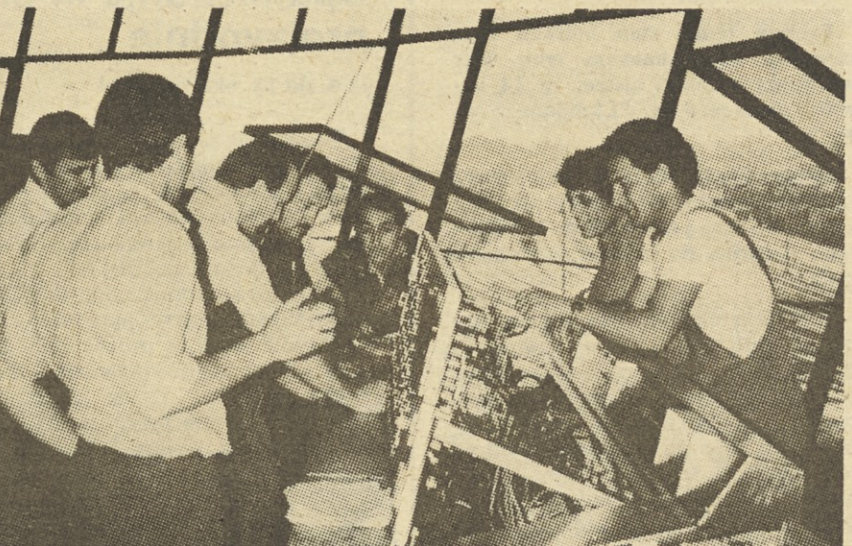
ISKRA

Bimetalni rele.

njega razvoja. Osnovo za to je predstavljala Elaborat, v katerem je zajet srednjeročni program razvoja investicijske usmeritve, določena organizacijska oblika funkcije trženja, gradnje sistemov in razvojne funkcije in prvi predložena metoda ter modeli dohodkovnih povezav v Avtomatiki.

Prvi, konkretni korak na poti uresničevanja zastavljenih ciljev je bil podpis (7. julija 1978) Samoupravnega sporazuma o spremembah v organiziranju delovne organizacije in Spremembah samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo. Na osnovi tega smo delavci Avtomatike zasledovali preobrazbo, obstoječe organiziranosti, zato da bi v skladu z zakonom o združenem delu predvsem uresničevali samoupravljanje delavcev v združenem delu, konkretizirali načelo zakona in spremenili dosedanje prakso v skladu z dinamično družbeno

Z montaže komandnega pulta v Bolgariji.

INTEGRALNA ZAŠČITA:

— požar
— vlom
— kontrola gibanja

integralni sistem zaščite

NAPAJANJE Z ELEKTRIČNO ENERGIJO:

— naprave
— sistemi napajanja
— moduli napajalnikov

Cilji srednjeročnega in dolgoročnega razvoja Slovenije pa zavezujejo SOZD ISKRA in v njenem šestavu še posebno DO Avtomatika, da z uvajanjem razvojno-tehnološko intenzivne proizvodnje, značilne po veliki udeležbi dela visokokvalificiranih kadrov,

Na referendumu: „ZA“

ustvari proizvodni program, ki bo visoko konkurenčen v svetovnem okolju, izvozno usmerjen in ne bo negativno vplival na življenjsko okolje. To je proizvodnja, ki s tehnologijo mikroelektronike in računalništva vedno

DELAVSKI SVET ŠIROKE POTROŠNJE

Osebni dohodki zaradi ne-likvidnosti močno ogroženi

Podoben naslov, vsaj vsebinsko, je bil natisnjen že nad poročilom s seštanka koordinacijskega odbora sindikata Široke potrošnje prejšnji teden. Podobnost pa, žal, ni slučajna: izredno hude težave, ki jih Široki potrošnji povzroča nelikvidnost, so bile tudi tema na dnevnem redu zasedanja delavskega sveta Široke potrošnje v Škofji Loki, 11. septembra.

Kako izredno hudemu pomanjkanju denarja navkljub zagotoviti sredstva za pravočasno izplačilo osebnih dohodkov delavcem TOZD TGA iz Reteč, Tovarne TV sprejemnikov iz Pržana in sežanske Elektroakustike? V temeljnih organizacijah je namreč težav z likvidnostjo največ. Potem, ko so strokovne službe slednjič le nakazale možnost, da bi osebne dohodke v Retečah in Sežani zagotovili pa se je pri finančni konstrukciji izplačila osebnih dohodkov delavcem na Pržanu, zataknilo. In to kljub dejstvu, da v septembru pržanski osebni dohodki ne bi bili neokrnjeni, temveč zaradi zahtev zveznega zakona, ki določa prioriteto izplačil, nižji za dobrih 15%.

Temeljita razprava na delavskem svetu (ki je bila le samoupravni zaključek maratonskih strokovnih naporov) se je slednjič končala s sklepom, ki je bil v določeni meri tudi pričakovani: s sodelovanjem družbenopolitičnih organizacij DO in SOZD Iskra morajo strokovne službe storiti prav vse, kar je v njihovi moči in zagotoviti sredstva za osebne dohodke vsem delavcem Široke potrošnje brez izjeme.

POLLETNO POSLOVANJE ŠIROKE POTROŠNJE NE VLIJA OPTIMIZMA

Ocena, ki so jo pred zasedanjem delavskega sveta o polletnem poslovanju Široke potrošnje sprejeli člani koordinacijskega odbora sindikata in odbora za gospodarjenje, se ne razlikuje od ugotovitev delegatov tega samoupravnega organa. Planski cilji v polletju niso bili doseženi; tudi tisti ne, ki bodo vitalnega pomena za kakovost gospodarjenja v prihodnjih mesecih.

Tu je mišljen predvsem izvoz, ki zastaja za načrtovanim zaradi pomanjkanja naročil; naraščajo zaloge in še bolj bremenijo finančno poslovanje delovne organizacije, ki posluje pretežno z najetimi, tujimi sredstvi.

Akumulacijo v polletju je »odjedla« izguba Tovarne gospodinjskih aparatov iz Reteč (ob ustvarjenih 120 milijonih dinarjev, je bilo izgube za 105 milijonov) in kot vse kaže, se izguba v Retečah (in morda še kje) še kopiči. Zaključek takih ugotovitev, ki je podprt še z zaskrbljujočo ugotovitvijo, da se negativni trendi nadaljujejo, seveda ne obeta v prihodnjih mesecih nič dobrega.

Podobno kot družbenopolitični delavci pred njimi, so delegati na delavskem svetu ponovno poudarili nujnost takojšnjega ukrepanja. Nemudoma je treba pričeti s sanacijo delovne organizacije kot celote, saj tako težko poenotni oceni vseh dejavnikov znotraj DO in SOZD Iskra za Široko potrošnjo še ni bilo. Zunanji vplivi, ki so povzročili izredno zapletenost sedanjega položaja, je veliko. Niso urejena vprašanja neskladja med normativno in dejansko družbeno podporo izvoznikom (ki jih najbolj občuti prav pržanska Tovarna TV sprejemnikov), dnevno se menjajo pogoji, pod katerimi je treba gospodariti, nerazumljivo zaostaja drsenje tečaja dinarja itd.

Veliko pa je tudi notranjih slabosti, ki bi jih lahko odpravili in bistveno vplivali na rezultate gospodarjenja. V

bolj pridobiva v svoji kompletnosti in postopno prerašča iz enostavnih naprav v profesionalne pod sisteme in sisteme, kar predstavlja proizvodnjo sistemov, naprav in elementov za avtomatizacijo v železniškem in cestnem prometu, energetiki, strojogradnji, industrijskih procesih, varjenju, zaščiti objektov in prostora in robotiki.

Hkrati pa je potrebno razvijati tudi strateško infrastrukturo teh sistemov — mikroelektroniko, sestavine mikro-računalnikov in računalnikov, senzorjev in druge elemente za avtomatizacijo in robotiko, merilne in testne avtomate in pretvornike ter module in sisteme napajanja z električno energijo.

Takšen program omogoča neposredni, konkurenčni nastop na tujih trgih razvitega sveta in dežel v razvoju. Posebno pa uporaba sistemov, naprav in elementov iz te proizvodnje izboljšuje kvaliteto in produktivnost v drugih panogah jugoslovanskega gospodarstva in veča konkurenčnost in izvozno sposobnost teh panog.

Š.D.

tem trenutku je verjetno osrednje vprašanje organiziranosti delovne organizacije, ki je nespremenjena že vse od ustanovitve in v bistvu dopušča obnašanje temeljnih organizacij kot delovnih. Pričakovati je torej, da se bo sanacija delovne organizacije pričela z reorganizacijo.

Dan po zasedanju delavskega sveta Široke potrošnje, na katerem je bil sprejet sklep, da so strokovne službe in družbenopolitične organizacije dolžne v okviru SOZD Iskra zagotoviti sredstva za osebne dohodke vsem delavcem Široke potrošnje, so uskladjali stališča in pretresli možnosti za izvedbo zadolžitve predstavnikov strokovnih služb in DPO Široke potrošnje, SOZD Iskra in Iskrine Interne banke. Prizadevanja so bila uspešna, tako da so tudi delavci pržanske temeljne organizacije prejeli — z dvodnevno zamudo, a vendarle — osebne dohodke kot zadnji ta mesec v Široki potrošnji. Zaradi neporavnanih obveznosti temeljnih organizacij so bili osebni dohodki za 15% nižji od normalnih, vendar bodo ustrezne strokovne službe storile vse, da bi bila razlika poravnana čimprej.

PLANIRANJE

O gospodarskem načrtovanju sta govorili dve točki dnevnega reda nedavnega zasedanja delavskega sveta. Ena je bila namenjena rebalansu gospodarskega načrta DO za letošnje leto zaradi sanacijskih ukrepov v TOZD TGA. Manjše možnosti izvoza te temeljne organizacije od načrtovanih seveda neposredno vplivajo na obseg proizvodnje, zato je bil rebalans nujen.

Delavski svet pa je sklepal tudi o aktivnostih za pripravo srednjeročnega plana DO Široka potrošnja za obdobje 1986—1990. Na kratko povedano: sprejeta je bila odločitev o pričetku izdelave analize izpolnitve srednjeročnega plana 1981—1985 in dosedanjega razvoja (predvidoma konec letošnjega septembra); izdelati bo treba analizo, razvojnih možnosti, oz., družbeno-ekonomskih pogojev za obdobje 1986—1990 (do konca oktobra 1984); do marca prihodnjega leta naj bi oblikovali predloge samoupravnih sporazumov o temeljnih plana DO, do novembra prihodnjega leta pa naj bi srednjeročne plane na vseh ravneh Široke potrošnje tudi sprejeli.

Hkrati je bil pooblaščen odbor za gospodarjenje DO, da na osnovi sprejete metodologije dela koordinira in kontrolira izvajanje vseh aktivnosti pri pripravi srednjeročnega plana delovne organizacije za naslednje srednjeročno obdobje. Za usklajevanje srednjeročnega plana SOZD Iskra za to obdobje z interesi Široke potrošnje pa je bil imenovan direktor področja za plan, analize in investicije Jože Vidic.

Stane Fleischman

Poslovali po pričakovanju

Četudi smo že krepko zakoračili v september, in poslovne dejavnosti živo tečejo v tem drugem polletju, so vendar pred nami še polletni rezultati. Tokrat smo se o polletnih rezultatih pogovarjali z Marjanom Trojarjem, IPO DO Zorin.

V polletju smo gospodarili tako, kot smo pričakovali! Realizacija prihodka je nekaj pod planom, deloma zaradi ne-realizacije nekaterih razvojnih nalog in deloma zaradi zakasnitve plačila s strani nekaterih Iskrinih DO. Kljub temu, da smo posebej pazili na gibanje materialnih stroškov, pa le-ti še vedno naraščajo hitreje od prihodka. Glavni nosilci stroškov so bili vedno dražja literatura, predvsem uvožena, in pa povečani stroški za potovanja, ker se naše pogodbeno delo opravlja v veliki meri na terenu.

Pri materialnih stroških pa še nimamo dokončne slike, ker nekatere obremenitve (računi) šele prihajajo in se bodo na bilanci pokazale šele ob koncu leta, kot denimo, stroški abonmajev za revije in baze podatkov, ipd.

V takih pogojih smo dosegli dohodek, ki je za 136,5 % večji od lanskega v istem obdobju.

Pri razporejanju dohodka in čistega dohodka ugotavljamo, da že leta nazaj zaostajamo pri izplačilu OD za rastjo le-teh v SOZD Iskra, tudi slika v realizaciji januar — junij 1984 je enaka, četudi smo OD glede na preteklo obdobje nekaj dvignili. Indeks rasti OD je 146,6 v primerjavi z enakim obdobjem lani v SOZD ISKRA pa 148,4.

Ta postavka v strukturi prihodka in dohodka zadnjih nekaj let upada ob približno konstatnem deležu poslov-

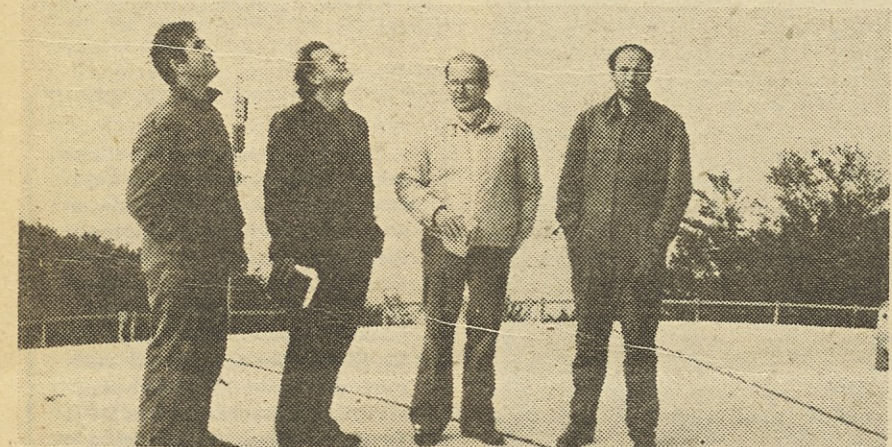
nega sklada, sedaj pa že na račun poslovnega sklada ohranjamo delež OD na približno enaki ravni.

V polletni realizaciji se pozna, da smo že pri planiranju sredstev za pokrivanje združene dejavnosti v SOZD Iskra indekso močno zaostajali za rastjo dohodka v SOZD ISKRA. Glede na polletno realizacijo dohodka v SOZD pa se razlika še povečuje, ker združena sredstva, kot prihodek DO ZORIN, ostajajo na planirani ravni. Tako se kaže, da TOZD, ki uporabljajo večji delež združenih dejavnosti, izkazujejo manjšo rast v polletni realizaciji. Zaradi takega razmerja bi morali pri pripravi plana za leto 1985 upoštevati ta gibanja in predvideti ustrezne korekcije.

V okviru TOZD CAOP je v tem obdobju pričel delovati skupni računalniški center. Ugotavljamo, da bo začel z rednim obratovanjem v naslednjem letu, ko bo opravljana adaptacija prostorov in prevzem instaliranega skupnega računalnika.

Delež celotnega dohodka, ki ga namenimo za razširjeno reprodukcijo v glavnem pridobivamo s pogodbenimi deli in se v strukturi dohodka manjša. Naša razširjena reprodukcija pa je vezana predvsem na pridobivanje novega znanja. Le-to pa po veljavnih predpisih pri nas obravnavamo kot osnovno sredstvo in se zanj zato ne izločajo amortizacijska sredstva. Posledica tega je, da ga moramo obnavljati in financirati zgolj s sredstvi iz poslovnega sklada. Za ohranjanje razvoja ZORIN bomo zato morali trend manjšanja poslovnega sklada spremeniti ali s povečano udeležbo pogodbenih del oz. s postavitvijo odnosov svobodne menjave dela na nove osnove.

mak

Na telekomunikacijskem stolpu: Rade Peičič, Franc Hace, mg. Dragič Paramentić in Mesud Beširović.

SOZD ISKRA IZOBRAŽEVALNI CENTER, LJUBLJANA

V skladu s programom zagotavljanja kakovosti elektronskih elementov po sistemu IS 9000 v Iskri, sklepom KPO SOZD Iskra in področnega kolegija za kakovost o uvajanju tega sistema.

razpisujemo STROKOVNO USPOSABLJANJE po programu:

Izvajanje sistema IS 900

od 8. do 10. 10. 1984

Strokovno usposabljanje je namenjeno glavnim kontrolorjem in vodjem preizkusnih laboratorijev ter njihovim namestnikom v sistemu IS 9000.

Sistem za zagotavljanje kakovosti elektronskih elementov IS 9000, (skrajšano sistem IS 9000) je sistem elektronskih elementov ocenjene kakovosti, temelji na osnovah, ki so v celoti prevzete iz ustreznih mednarodnih sistemov in pospešuje Iskrin izvoz elementov višjega kakovostnega razreda. Glavni kontrolor s svojimi pooblaščenimi sodelavci je organizator in nosilec sistema IS 9000 v organizaciji združenega dela, ki proizvaja elektronske elemente ter mora zato temeljito obvladati vse podrobnosti sistema IS 9000. To znanje pridobi na tem seminarju.

VSEBINA: 1. Osnove sistema IS 9000
Razvoj in vzpostavitev sistema
Zagotavljanje kakovosti elektronskih elementov po IS 9000
Zgradba zagotovitvenih standardov
Organizacija in funkcioniranje sistema
2. Postopki ocenjevanja kakovosti
Naloge proizvajalcev elementov
Kvalifikacijska odobritev elementov
Splošne zahteve za kontrolo
Kontrola kakovostne ustreznosti
Sistem spuščanja v prodajo
Overjeni zapisi o preizkusih

VODJA PROGRAMA: Zoltan ZEMLJIČ, ing., Iskra IEZE, DSSS, Ljubljana

ČAS IN KRAJ: s programom strokovnega usposabljanja bomo pričeli 8. 10. 1984 ob 9. uri v hotelu Transturis, Škofja Loka. Zaključek seminarja predvidevamo 10. 10. 1984 ob 18. uri.

CENA strokovnega usposabljanja: v ceno 11.100 din so vključeni penzijski stroški in kotizacija. Za navedeno ceno bodo TOZD prejele račun na podlagi podpisane prijavnice. Potne stroške si uredijo udeleženci v svojih TOZD oz. DSSS.

PRIJAVE: prijavnice pošljite najkasneje do 4. 10. 1984 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3-XI.

Podrobnejše informacije lahko dobite pri vodji programa Zoltanu Zemljicu, tel. št.: 061 576-231, ali pri vodji področja kakovosti v vaši DO.

Z odpovedovanjem in velikimi napori iz rdečih števil

Temeljiti posegi znotraj temeljne organizacije so se delavcem sežanske Elektroakustike obrestovali. V prvih šestih mesecih letošnjega leta so poslovanja zaključili brez rdečih števil in hkrati pokrili izgubo iz prvih treh mesecev. Od planiranih 490 milijonov dinarjev so dosegli 430 milijonov celotnega prihodka in s tem glede na ogromne težave tako z repromateriali kot z likvidnostjo dosegli pravzaprav skoraj več kot so sami upali.

Po vseh anomalijah, s katerimi so se borili v prvem letošnjem polletju v upanju, da bodo meseci do konca leta znosnejši, pa se pričakovanja niso izpolnila. Julija in avgusta je najprej dopust, nato pa pomanjkanje repromateriala, temeljito »oklestilo«
začrtane cilje, tako da v teh dveh mesecih niso uspeli doseči več kot polovico planiranega.

Kljub temu pa so julija ob dopustih in pomanjkanju materiala uspeli doseči 60 milijonov dinarjev celotnega prihodka, kar je toliko kot v prvih treh mesecih leta skupaj in to v petnajstih delovnih dneh!

S prejšnjim navdušenjem in delovnim elanom so prišli na delo tudi v avgustu pa jim delo zaradi brezbriznosti Iskra Commercea ni šlo, pravčasno naročenega materiala ni bilo, zato je brez dela ostalo 100 ljudi (od skupno 469 zaposlenih).

Da bi veliko zamudo iz poletnih dveh mesecev nadoknadili, je vodstvo temeljne organizacije pripravilo program dela do konca leta. Zaradi zamud je bilo seveda sprememb precej: delo v razširjenem delovnem času, pomoč režijskih delavcev v proizvodnji, delo ob sobotah in celo nedeljah.

Vendar pa sicer pametno zamišljeni ukrepi niso takoj naleteli na plodna tla, saj je bil v kolektivu le še preveč živ spomin na neljube dogodke iz poletnih dni.

Po polmesečnih »pogajanjih«
in razpravah znotraj kolektiva pa je bil 30. avgusta slednjič sklican zbor delovnih ljudi, ki je pravzaprav pomenil dokončno diferenciacijo sežanskih Iskrašev glede na resnično pripravljenost, da se temeljna organizacija z lastnim delom izkoplje iz težav. Na tem zboru je bil z večino glasov izglasovan program ukrepov do konca leta, čeprav je bilo vsem jasno, da bodo potrebna precejšnja odrekanja — zamujenega je bilo že vse preveč časa.

Tako bodo v sežanski Elektroakustiki do konca leta poskrbeli za neprekinjeno proizvodnjo tudi ob sobotah in nedeljah, trak, na katerem montirajo radijske aparate z gramofonom »Trenta«
teče 12 ur dnevno in v sobotah.

Montaža antenskih sistemov na Gorjancih

Prejšnji teden smo obiskali naša monterja na Trdinovem vrhu, kjer montirata antenski sistem za 24 kanalno zvezo med RCV Ljubljana in NE Krško.

Monterji iz DO Elektrozveze so tako izkoristili ugodne vremenske razmere, ki se na višini prek 1000m kaj hitro tako zaostrijo, da je montaža onemogočena.

Na 100m telekomunikacijskem stolpu, namenjenem za prenos radijskega in televizijskega programa ter za ostale telekomunikacijske potrebe na tem področju, potekajo sedaj dela na montaži obeh antenskih sistemov, nato pa bodo sledila še dela v notranjosti stolpa. Vodja montažnega oddelka Franc Hace nam je dejal, da večjih zastojev pri tem ne bo.

Obrnili smo se tudi na predstavnika investitorja — Elektrogospodarstva Slovenije, mag. Dragiča Paramentića, ki nam je povedal, da so bile telekomunikacijske naprave na Trdinovem vrhu doslej nameščene v kontejnerju, z dograditvijo stolpa pa jih bodo namestili vanj, oz. namestili antene na zanje predvidene podeste na stolpu.

Hkrati bodo razširili antenski sistem FM 400 zaradi izboljšanja kakovosti zveze. Dela potekajo po načrtu; vendar pa je naš sogovornik dodal, da razdrobljenost Iskre prisiljuje investitorja na zamudno povezovanje z vsako posamezno TOZD, udeleženo v projektu.

Iskra bi za take projekte morala imeti inženiring, oz. najti način, da zapolni vrzel, ki je nastala zaradi osipa kadra. Kljub temu pa bo po zaslugi izkušenih monterjev v TOZD RRNS delo dobro opravljeno.

B. Č.

Za september so se dogovorili za več kot podvojeno avgustovsko realizacijo v višini 140 milijonov dinarjev, kar bo dosežek brez primerjave v zgodovini sežanske Iskre.

In v trenutku, ko to poročamo, ne gre več dvomiti, da začrtanega cilja ne bi tudi dosegli. Z delom režijcev v proizvodnji namreč dosegajo več, kot so pričakovali najbolj zagrizeni optimisti; uvajanje, za katerega so predvidevali štirinajst dni, je bilo zaključeno v sedmih, to pa je pripomoglo, da so samo »Trent«
v enem dnevu izdelali tudi 220; prejšnje poprečje je bilo 80 kosov dnevno, največ 120. Podobno je z gramofoni, ki jih tudi izdelujejo po domala za polovico preseženem planu.

Za stalno so v proizvodnjo premostili 22 delavcev, 9 jih še nameravajo. Vsak dan je na delu v proizvodnji 50-60 režijskih delavcev, poleg dopoldanskih obveznosti pa podaljšuje delo v popoldanskih urah vsak dan še 150-200 delavcev.

Že ti podatki seveda povsem zadoščajo za spoznanje, da so v Elektroakustiki pričeli s temeljitim izkoriščanjem vseh notranjih rezerv. In kot vse kaže, jim gre delo od rok še bolje, kot so si sprva zamislili.

Zaradi doseženih rezultatov se torej obeta, da bodo s pospešenim delom med tednom dosegli toliko, da jim ne bo treba prebiti prav vseh sobot do konca leta v tovarni.

Na dlani je že tudi, da bodo v septembru slednjič le uspeli povečati maso osebnih dohodkov za tretjino in tako vsaj malo približati izredno nizke osebne dohodke naraščajočim življenjskim stroškom.

Zal pa vse vendarle ne teče povsem

tako, kot bi si želeli. Šepa priprava proizvodnje, ki ne dohaja povečanih prizadevanj v proizvodnji: zatika se pri devizah, tudi minimalnih vsotah, limit za dolževanja v Iskrini Interni banki oenjujejo kot neustrezen glede na povečan obseg dela.

Tudi sodelovanje v delovni organizaciji ne napreduje tako, kot bi si glede na odločitev o krčenju števila režijskih delavcev v temeljni organizaciji želeli. Zaradi nizkih osebnih dohodkov beležijo precejšnjo fluktuacijo, žal tudi tistih kadrov, ki bi jih v tovarni še kako potrebovali.

Vsem težavam navkljub pa so se odločili, da bodo svoje načrte uresničili. Velja dogovor, da lahko na novo zaprosijo le enega režijskega delavca na štirih proizvodnih; spremenili so sistem nagrajevanja, tako da je delo v proizvodnji, za katerega se zahteva enaka kvalifikacija, avtomatično vrednoteno za petino bolje, kot v režiji.

Ta ugodnost velja tudi za delavce v nabavni službi. Tako želijo enkrat za vselej preprečiti beg iz proizvodnje in vrtni delu v neposredni proizvodnji pravo vrednost.

Še naprej pa ostaja odprto vprašanje prenosa poslovnih funkcij na raven delovne organizacije; to sodi v okvir reorganizacijskih posegov v široki potrošnji.

Šeštevek vseh prizadevanj naj bi ob koncu leta — tako vsaj načrtujejo — Elektroakustiki prinesel 10 milijonov dinarjev akumulacije ob za 33% višji masi za osebne dohodke. Delo v proizvodnjem letu pa naj bi že steklo po normalnih tirnicah, saj udarništvo v obliki, kakršno bodo uveljavljali v mesecih do konca leta, ne more trajati v nedogled.

Ni pa odveč zapisati, da kolektiv sežanske Elektroakustike zdaj, ko je dokazal svojo pripravljenost, da vse sile vpe v akcijo za reševanje svoje temeljne organizacije, bolj kot kdajkoli računa tudi na sodelovanje v okviru delovne organizacije in SOZD Iskra.

Stane Fleischman

REZULTATI NATEČAJA ZA IDEJNO TEHNIČNO REŠITEV OPTIČNEGA INDIKATORJA POZIVA NA CENTRALAH Z ROČNIM POSREDOVANJEM (LB)

Strokovna komisija v sestavi: Marjan Čarman, Marjan Dežman, Jože Jerončič, Karel Makovec, Viljem Peternelj in Miha Unk je pregledala in ocenila 2 idejni rešitvi, ki so ju na natečaj poslali 3 avtorji in odločila:

Nagrado 20.000 din si delita avtorja: FRANJO CURANOVIČ in JANEZ ERČULJ.

Druga idejna rešitev ne izpolnjuje dveh bistvenih pogojev razpisa: v stanju aktivnega delovanja indikatorja je poraba večja od 2 A; ni bila podana konstrukcijska rešitev indikatorja.

Vsem avtorjem se za sodelovanje iskreno zahvaljujemo!

SOZD ISKRA, Izobraževalni center, Ljubljana

razpisuje strokovno usposabljanje po programu:

Optimiziranje in stroškovna kontrola proizvodnje

od 8. do 12. oktobra 1984

V razmerah zaostrenih pogojev gospodarjenja se, še bolj kot kdajkoli doslej, kaže potreba po obvladovanju proizvodnega procesa ter po stroškovni kontroli posameznih segmentov proizvodnje. Glavna poslovna usmeritev Iskre je izvozna usmeritev prestrukturiranega proizvodnega programa, doseganje ugodnejše akumulacije, zmanjšanje uvozne odvisnosti ter polna zaposlenost delovnega kolektiva.

Optimiziranje proizvodno-prodajnega programa po kriterijih poslovnosti, krmljenje proizvodnje glede na tekoče rezultate poslovanja, sprotno sledovanje stroškov proizvodnje, kalkulacije stroškov z vidika poslovne strategije ter analiza vrednosti so elementi za doseganje začrtane poslovne politike OZD.

Seminar je namenjen: planerjem, razvijalcem, tehnologom, računovodskim delavcem, vodjem del v proizvodnji ter ostalim, ki se pri svojem delu srečujejo z odločitvami v proizvodnji in s kreiranjem poslovne politike.

Udeleženci seminarja bodo prejeli gradivo kot pripomoček za samostojno delo na teh področjih; vključena bo tudi demonstracija računalniškega reševanja posameznih primerov.

VSEBINA: 1. Optimiziranje proizvodnje
2. Stroškovna kontrola proizvodnje
3. Analiza vrednosti

NOSILEC PROGRAMA: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana

VODJA PROGRAMA: Božo Lampič, dipl. ekon., Iskra KIBERNETIKA — DS ATS, Kranj

ČAS IN KRAJ: s strokovnim izpopolnjevanjem bomo pričeli 8. 10. 1984 ob 9. uri v hotelu Transturis, Škofja Loka. Zaključek seminarja bo predvidoma 12. 10. 1984 ob 18. uri.

CENA: v ceno 15.800 din so vključeni penzijski stroški in kotizacija. Za navedeno ceno bodo TOZD prejele račun na podlagi podpisane prijavnice. Potne stroške si uredijo udeleženci seminarja v svojih TOZD oz. DSSS.

PRIJAVE: prijavnice pošljite najkasneje do 2. 10. 1984 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3, E-11. Sonji Vrhovec.

Podrobnejše informacije lahko dobite pri vodji programa B. Lampiču, tel.: št.: 064 28-269 ali v Izobraževalnem centru, tel.: št.: 061 222-212.

O investicijskem projektu industrijska avtomatika

Ideja, da bi bilo potrebno v delovni organizaciji Avtomatika kot eni od najpomembnejših delov Iskre, pristopiti k prestrukturiranju proizvodnje, se je rodila v 1981. letu. Čeprav se ne povsem jasno opredeljena in ponekod s pesimizmi sprejeta ali odklonjena; kar je do neke mere razumljivo, saj je bilo v Avtomatiki narejeno že več poizkusov, kako izvršiti premike v poslovnem sistemu, je v izhodišču temeljila na:

- inovacijskem projektu Mira (Mikroračunalniška avtomatizacija)
- in investicijskem projektu Industrijska avtomatika

- projektu obnove proizvodnje gradnje napajalnih naprav
- inovacijskem projektu obnove rešalnega programa 10/3

Z ustanovitvijo inovacijskega projekta Mira so že v pričetku nastopile težave in sicer pri vzpostavitvi primerne organizacije za promet ter tehnologije in projekta. V grobem naj bi ta projekt, pri pripravi katerega je sodeloval tudi TOZD Biro za inženiring, DO Zorin, zajemal prestrukturacijo obstoječe proizvodnje, naprav in sistemov avtomatizacije za promet ter tehnologije in zaščito na osnovi integralne modulne gradnje in v izvedbi logičnega optimiranja uporabe makro in mikro računalniške tehnologije. Kljub vsem težavam je v zadnjih letih, z angažiranjem posameznikov, inovacijski proces stekel in se oblikoval v investicijskem projektu Industrijska Avtomatika — faza I.

Delavski svet delovne organizacije se je namreč ob verifikaciji preliminarne študije, ki je bila narejena hkrati z ustanovitvijo projekta Mira, odločil za fazni pristop in celotni projekt razdelil v 4 faze. Tako je:

- prva faza namenjena nabavi razvojne in proizvodne opreme in trajnim obratnim sredstvom za izgradnjo elektronskih enot, naprav in senzorjev za potrebe industrijske avtomatizacije (prva faza je v izvajanju)

- druga faza nabavi opreme in trajnim obratnim sredstvom za izvajanje razvojne in proizvodne dejavnosti pri gradnji naprav in senzorjev za izvajanje avtomatizacije prometa, energije, agroživilstva in splošne industrije (druga faza je v pripravi za družbeno verifikiranje)

- tretja faza je namenjena izgradnji proizvodnih prostorov in spremljajočih

Ob podpisu sporazuma.

objektov za gradnjo naprav in sistemov za področje avtomatizacije v industriji (tretja faza je v izvajanju)

- in četrta faza opremlja in trajnim obratnim sredstvom za izvajanje razvojne dejavnosti in proizvodnje na področju robotizacije in specialne avtomatizacije, v povezavi z gradnjo sistemov za avtomatizacijo prometa, energetike, agroživilstva in splošne industrijske avtomatizacije (ta faza je v postopku koncipiranja).

Celoten projekt je bil za današnje razmere v gospodarstvu praktično neizvedljiv. Če smo za prvi dve in četrto fazo predvideli lastna in združena sredstva SOZD Iskra, kredite Ljubljanske banke — Gospodarske banke, inozemske kredite in sredstva sovlagateljev, je bila izvedba tretje faze edino možna s sovlaganji enega od močnejših jugoslovanskih proizvajalcev. Pri tem nismo smeli pozabiti še na en, pomemben faktor. Avtomatika ima programe, ki so investicijsko izredno zahtevni, oblika dokazovanja njihove uspešnosti pa je v naši družbi izredno dolgotrajna. Iz tega izhaja, da dosednji način izdelave investicijskih programov, obstoječa metodologija družbenega verifikiranja in hitri tehnološki razvoj v svetu niso in ne morejo biti usklajeni.

Po več srečnih naključjih je tako prišlo do povezave med posameznimi sodelavci PKB Beograd in Iskro. Ideje so se kristalizirale v načrtih in medsebojnih dogovorih, iskanju finančnih možnosti, izdelavi idejnih projektov in ocenjevanju ekonomskega učinka. Ugotovljeno je bilo, da ima SOZD Iskra, posebno pa še Avtomatika, izredne možnosti za plasma svojih izdelkov v skupnem nastopu s SOZD »Poljoprivredni kombinat Beograd« v

skoraj celotnem spektru razvojno—proizvodnega programa, od agroživilstva do gradbeništva. Da se nadalje odpirajo možnosti za skupno sodelovanje in nastop na domačem trgu, v deželah SEV in tretjega sveta tudi med obema SOZD, možnosti prenosa tehnologij v sosednjo republiko itd. Seveda pa pot za doseg tega cilja ni lahka in ne kratka saj zahteva tehten pristop k dolgoročni politiki gospodarskega sodelovanja.

Konkretizacija idej je bila izdelava samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev na družbenoekonomskih osnovah skupnega dohodka, ki sta ga v tork, 12. t.m. v prostorih Centra sistemov za avtomatizacijo v Stegnah, podpisala predsednik poslovnega odbora Avtomatike, Marcel Božič in pomočnik direktorja PKB Kosmaj Ernest Vig. Slavnostnemu podpisu so prisostvovali tudi Aco Čerče iz delovne organizacije Iskra-Commerce, Nikola Zavišić, Svetislav Čelebić iz PKB Beograd ter Gregor Žibert, Niko Turk in Drago Trbanc iz delovne organizacije Avtomatika.

Podpis tega sporazuma torej omogoča izvedbo III. faze projekta Industrijske Avtomatike, oz. izvedbo gradnje na lokaciji Stegne 15 b v podaljšku CSA do meje z železniško progo, v velikosti 11.000 m². Z deli, izvajalec gradnje bo Gradis, bodo pričeli v jeseni, končati pa morajo predvidoma v tretjem četrtletju 1985. leta. Gradnja bo istočasno namenjena izdelavi programskega paketa za računalniško vodenje gradbene operative. Nosilec investicije v delovni organizaciji je TOZD naprave za energetiko in teleinformatiko.

Odločitev za navedeno izgradnjo, ki bo istočasno pomenila tudi zaprtje Iskrinega stegenskega prostora nasproti železniški progi, je narejena na osnovi analize zazidave stegenskega kompleksa do leta 2000.

Ker se z izvedbo prestrukturacije, ki temelji na prehodu delovno intenzivne proizvodnje na razvojno intenzivno proizvodnjo, pojavi vprašanje izrabe opreme, človeških kapacitet in hitrosti izvajanja tehnološkega procesa v tesni povezavi s prostorsko razpoložljivostjo, smo se odločili, da z gradnjo dosežemo:

- prostorsko združitev TOZD Ljubljanske regije v Stegnah
- rezultat takšne združitve pomeni 200 % večjo propustnost proizvodnje

- oz. samo pri proizvodnji gradnje naprav za avtomatizacijo pri cca 1900 zaposlenih obseg proizvodnje cca. 709 milijard din z izvozno udeležbo cca 19 mio dolarjev.

Za zaključek morda še to: vsaka prestrukturacija vodi v vsestranske spremembe. V tem primeru so tehnološke zahteve tiste, ki narekujejo v Avtomatiki reorganizacijo z istočasnimi investicijskim vlaganjem. V primeru, ko organizacijske spremembe ne sledijo investicijskemu vlaganju dovolj hitro in elastično, lahko pride do težkih ekonomskih odstopanj in negativnih pojavov. Zato je izredno pomembno, da delavci koncept poznajo, ga sprejemajo, izvajajo in istočasno spremenijo stari način mišljenja.

Š.D.

Jelka Ravnič in Majda Vrhunec v pokoju

V TOZD Magneti je bila prejšnji teden prisrčna slovesnost, na kateri so se člani tega delovnega kolektiva poslovili od svojih sodelavk Jelke Ravnič in Majde Vrhunec, ki sta se po dvajsetih letih dela upokojili.

Jelka Ravnič je ves čas delala kot tajnica direktorja. V dvajsetih letih se jih

Iz tujega strokovnega tiska

Sončna ura, ki bije

F. Shelley, vodja centra za energijo na newyorškem tehnološkem inštitutu, je patentiral sončno uro, ki bije vsako uro. Sončna ura deluje tako: dve koncentrični polkrogi imata utore in ko padejo sončni žarki istočasno na dva utora, zadene svetloba fotoelektrično celico, ki sproži mehanizem, neke vrste gong. Pogonska energija ima svoj izvir v sončnih celicah. Proizvajalci ur se že zanimajo za to novo modno muho, o kateri pravijo, da ima veliko bodočnost tudi v notranjih prostorih, če so okna obrnjena na jug.

Hotelske sobe z računalniki

V 450-ih sobah od skupno 1.500, kolikor jih ima hotel Amfac ob letališču v ameriškem Dallasu, so od decembra 1983 instalirani tudi osebni računalniki. Poslovneži, ki prespijo v tem hotelu, se lahko prek hotelskih računalnikov povežejo z računalniki svojih podjetij, računalniškim servisom, raznimi podatkovnimi centri ali drugimi viri in pošiljajo popravljene tekste. Pristojbina za uporabo računalnika je 9 dolarjev na uro, vendar je brezplačno posredovanje splošnih informacij, npr. o programih gledališč, zabavišč, restavracij in seveda tudi programov v istem hotelu. Če se bo sistem obnesel, bo lastnik hotelov vpeljal računalnike tudi v svojih drugih 16-ih hotelih.

Koliko stane poslovno pismo v ZDA

Ameriški Dartnell Institut je izračunal, da stane sleherno poslovno pismo 5,66 dolarja. S tem je mišljeno posamezno pismo, ki ga nekdo v podjetju dikтира, drugi pa piše. Stroški 5,66 dolarja so porazdeljeni takole: poraba časa za diktiranje pisma 1,13 dolarja, čas tajnice, ki prevzame diktat in napiše pismo 1,35 dolarja, materialni stroški 0,17 dolarja, poštnina, sortiranje pisem, zapiranje pisem 0,31 dolarja, stroški oddaje in prevzema v centralnem poštnem oddelku 0,22 dolarja, stalni stroški, luč, kurjava itd. 1,24 dolarja in neproduktivni stroški, npr. odmori s pitjem kave itd. 1,24 dolarja. Skupaj torej 5,66 dolarja za eno samo pismo, čeprav znaša znamka komaj 15 centov. Ameriška telefonska družba Bell System predlaga prek reklamnih oglasov namesto pisanja pisem telefonske razgovore, ki so prijetnejši in bolj pomirjujoči.

Pokvarjen telefon

Švedska telekomunikacijska uprava dela poskuse s posebnim telefonskim tekst sistemom, ki omogoča telefonsko sporazumevanje z glasovno neoporečnimi in glasovno poškodovanimi telefoni. Približno 240 »gluhonemih« telefonskih naročnikov je vezanih na centralo. Vsak priključek ima posebno tasterno enoto z mikroročunalnikom. Desetčlanski telefonski tim opravlja delo naročnikov, ki natisnjena sporočila z znaki spremeni v tekste in jih pošilja naprej.

Varčevanje z gorivom

Varčevanje z letalskim bencinom — kerozinom je sedaj poglavita naloga pri vseh svetovnih letalskih družbah. Pri neizprosni boju za promet nameenjajo letalske družbe milijone dolarjev za nakup mikroročunalnikov, ki med letalskimi poleti sproti izračunavajo optimalen kurz, optimalno hitrost in vse te podatke primerjajo od sekunde do sekunde. Vsa nova letala za potniški promet so že opremljena s takšnimi računalniki. Za stara pa so naročeni računalniki za naknadno instalacijo.

Čeprav veljajo tudi najcenejši mikroročunalniki te vrste nekaj desetisoč dolarjev, se družbam izplača nakup in instalacija. Mimo osnovnih podatkov posredujejo novi računalniki tudi letalne pogoje, temperaturo, hitrosti vetra, jih vpisujejo v pomnilnike in določajo tako optimalen let letal, s tem pa najnižjo porabo goriva. Odstotek varčevanja z gorivom znaša z uporabo računalnika 3 do 5% pri vsakem poletu, večsah pa tudi do 10%.

Nova vrsta sesalnika

Zahodnonemški Siemens je izdelal novo vrsto sesalnika Universal plus VU 6900. Mimo mehanskega čiščenja s krtačami in sesanjem zmore novi sesalnik tudi kemično čiščenje. Celo sprijeta umazanija oziroma madeži se novemu sesalniku ne morejo zoperstaviti. Za uporabo s čistilnim praškom je seveda treba sprožiti drug program s preprostim pritiskom na tipko. Po treh urah učinkovanja čistilnega praška gospodinja s sesalnikom posejajo umazanijo z določenimi krtačami, odvisno od vrste talnih oblog. Sesalniki imajo tudi tipko za avtomatično navijanje kabla, pripomočke za čiščenje blazin, špranj itd. Sesalnik poganja 450-watni motor, cena zanj pa je komaj nekaj višja od cene sedanjega običajnega sesalnika, brez kemičnega čiščenja.

Sušilnik za čevlje

Z jesensko in zimsko močjo in plundro bomo velikokrat morali sušiti tudi mokre čevlje. Dosedanji potek sušenja opravimo tako, da nabašemo časopisni papir v čevlje in jih pustimo, da se naravnim putem posuše, pri čemer nastanejo na usnju znane lise. Na zahodu so sedaj v prometu električni sušilniki posebej za čevlje. So obenem kopita in sušilniki z režami, ki omogočajo cirkulacijo zraka. Temperatura 50 stopinj Celzija zadostuje, da se čevlji v dveh do osmih urah posuše. V Zahodni Nemčiji jih prodajajo po ceni 39 DM za par, seveda za vse velikosti čevljev.

Zbral, prevedel in priredil Marjan Kralj

DO — AVTOMATIKA, TOZD ELA

Po dvajsetih letih...

Ko po dvajsetih letih zapustiš svoj kolektiv, delovno sredino, odhajaš z mešanimi občutki sreče in grenkobe. Menjša ustaljene navade, ritem življenja, zavedajoč se, da je del najproduktivnejšega dela za tabo, Ostoneš s spomini, prijateljstvi in globokimi koreninami s svojim kolektivom.

To je še kako dobro občutila tudi naša sodelavka Jožefa Teropiš, ki je po dvajsetih letih dela v TOZD ELA odšla v zaslužni pokoj.

Pepca, kot smo jo klicali sodelavci, je združevala svoje delo v TOZD ELA skoraj od ustanovitve. Bila je priča razvoja in sprememb, ki jih je ELA doživljala v svoji zgodovini od ustanovitve pa do danes. Ni bila pasiven opazova-

lec, ampak aktiven delavski aktivist, saj je opravljala vrsto funkcij v sindikatu in samoupravnih organih in komisijah. Do krivic in nepravilnosti je imela izredno kritičen odnos, kar je brez dlake na jeziku jasno in glasno izražala.

Sodelavci bomo močno pogrešali njen življenjski temperament, energijo in dobro voljo, kar je bilo tudi izraženo ob trenutku slövesa, ko nam je priredila nepozabno pogostitev.

Ostala pa je kapljica pelina in občutek, da z naše strani le nismo storili vsega, da bi se ji oddolžili. Sicer pa, odhod v pokoj ne pomeni odhod iz kolektiva v pravem pomenu. Še se bomo srečali. Ob vseh pomembnih dogodkih in prireditvah jo bomo povabili v svoje sredine.

Zaenkrat pa nam ostane samo to, da ji želimo veliko zdravja in lepih dni v zaslužnem pokoju in da bi pokojnine rastle v skladu z rastjo življenjskih stroškov.

Med sodelavci.

je zamenjalo pet, se spominja tovarišica Jelka. Rojena v Zagradu, nato je živela v Žužemberku, dobrih štirideset let pa živi v Ljubljani. Nasmehana kot vedno, z govoric, ki ima še vedno prijeten zven doljenjskega narečja, je poklepetala s svojimi sodelavci, ki so ji v preteklih letih velikokrat rekli kar »mami«.

Majdi Vrhunec je bilo delo v Magneti prvi in edina zaposlitev. Stara škarca — kot pravi sama, je bila poleg

svojega dela pri obračunu bruto osebnih dohodkov ves čas aktivna — zlasti v sindikatu, bodisi kot član izvršilnega odbora ali kot blagajničarka. Direktor TOZD Magneti Mirko Čokan je obe povabil — v imenu vseh, naj se oglasita še kdaj, čeprav so skupaj ugotovili, da bo časa zdaj verjetno še manj.

Priložnostnim darilom, cvetju in dobrim željam sodelavcev pridružujemo še iskreno željo za dobro zdravje in — na mnoga leta.

Rezultati sedemmesečnega poslovanja

V mesecu juliju so v Semiču, zaradi kolektivnih dopustov, proizvedli seveda znatno manj kot v prejšnjih mesecih. Vendar pa so v sedmih mesecih letos le uresničili 53 % letnega plana proizvodnje. Plan proizvodnje, namenjen domačemu trgu, pa so realizirali v višini 59 %. Letošnja sedemmesečna proizvodnja je za 22 % večja od lanske proizvodnje ob istem času.

V obravnavanem obdobju sedmih mesecev so v Semiču izvozili blaga v vrednosti 3.810.198 dolarjev, kar je za 2 % manj kot v istem obdobju minulega leta, medtem ko so letni plan izvoza v tem obdobju izpolnili v višini 45 %.

Na konvertibilni trg so izvozili blaga v vrednosti 2.882.205 dolarjev in tako uresničili 47 % letnega plana izvoza, pri čemer so dosegli kar za 21 % večji konvertibilni izvoz kot v istem obdobju lani.

DO — AVTOMATIKA

Prehodili smo 30 kilometrov

Še ena športna prireditev je bila v mesecu septembru namenjena počastitvi 35-letnice delovne organizacije Avtomatika: pohod iz Sostra do Predstruge. V soboto, 8. t.m., se je zbralo 45 delavcev na startu v Sostrem. Dobre volje ni manjkalo že na začetku, ko so se napotili proti Podlipoglavu, kjer je v kulturnem domu vzidana spominska plošča; na Molniku je bila 13. 7. 1941 ustanovljena Molniška četa, na Kremenjaku 15. 12. 1941 je bil ustanovljen drugi štajerski bataljon, 24. 3. 1942 so požgali v Podlipoglavu 11 domačij.

Skupina je nadaljevala pot od Pugle, da, ki je posebno dobro poznan iz časov NOB. Prav tu so se že 13. 7. 1941. leta zbirali prvi partizani — domačini, ki sta se jim pridružila tudi Ljubo Šerčer in Stane Semič-Daki, v decembru pa še Franc Rozman—Stane in Dušan Kveder-Tomaž. Mimo Reč so se povzpeli na Magdalensko goro, ki jo uvrščamo med največjo in najpomembnejšo halštatsko najdišče v Sloveniji.

Po prijetnem gričevnem področju, se je pot nato vila skozi strnjene vasi Mali in Veliki Lipoglav do Zgornje in Spodnje Slivnice. Korak se je ustavil ob ma-

Uvozne številke pa kažejo, da so v DO Kondenzatorji v tem razdobju uvozili blaga v vrednosti 1.987.000 dolarjev. Poleg tega so preko ostalih Iskrinih DO uvozili za 826.000 dolarjev surovin, oziroma za 29 % več kot v istem obdobju lanskega leta. Tako je celotna vrednost uvoženega blaga v višini 2.813.000 dolarjev za 33 % večja kot v istem obdobju lani.

Vzrok za povečano vrednost uvoza je v glavnem v uvozu surovin na podlagi najetih blagovnih kreditov v vrednosti 553.000 dolarjev. Lani so namreč v tem obdobju uvozili s pomočjo kreditov le za 118.000 dolarjev surovin.

Ne glede na slabše uvozne pogoje pa so v Semiču zdaj bolj preskrbljeni s surovinami. Vendar pa ostaja pri tem še odprt problem kompletiranja potrebnih surovin, kar se seveda odraža tudi v proizvodnih rezultatih.

Celotni prihodek semiške delovne organizacije je znašal v prvih sedmih mesecih letošnjega leta 2.227.670.710 dinarjev, kar pomeni 66 % uresničitve letnega plana, medtem ko je znašal dohodek v istem času 849.065.915 dinarjev, s čimer so realizirali letošnji plan dohodka v višini 77 %.

D. Ž.

loznanem gradu Zavrh, bivše pristave Boštanjanskega gradu. V njegovi neposredni bližini je nekdanji dvorec Slivnica.

Nadaljevali so pot proti Jerovi vasi, kjer jih je pri naši sodelavki Marti Freyer iz TOZD Sistemi že čakala malica. Po krajšem počitku in okrepčilu so se napotili čez Grosuplje v smeri Veliko Mlačevo, Velika Račna.

Pod malo in veliko llovo goro se odpira več kraških brezen, vodna jama Škorca in Trontljeva jama. Mimo Vodice, kjer je stala pristava starega gradu Čušperk so nekateri bolj, drugi manj utrujeni prispeli v Predstruge, precej strnjeno naselje ob železniški postaji Dobropolje. Od tod tudi ime za domačine — Stacionarji.

Veselo razpoloženje se je nadaljevalo tudi po podelitvi priznanj, ki jih je vsakemu udeležencu izročil predsednik poslovnega odbora, Marcel Božič. Š.D.

URNIK REKREACIJE za delavce Avtomatike

Obveščamo vas, da se je s prihodom jeseni zopet pričela rekreacija in sicer bo od 18. 9. 1984 vsak torek od 16. do 17.30 organizirana možnost igranja košarke, uporaba TRIM kabine ter savne v športno rekreacijskem centru Ježica, Savlje 6, v Ljubljani.

Grande v Benetkah, 35. iz dela izvirajoča izkušnja, 36. velik polotok na jugovzhodu Evrope, 37. staro ime za Palestino pred naselitvijo Judov.

NAVPIČNO: 1. letos umrla angleška filmska igralka in pevka (Diana), 2. operni spev (originalno), 3. risarski izdelek, 4. zastarel naziv za orača, 5. vdova bivšega Beatla Johna Lennona (Yoko), 6. tuja in naša črka, 7. zarod (zaničevalno), 8. ječa, zapor, 9. glavno mesto Italije, 10. svetopisemska oseba, ki je edina z družino preživela vesoljni potop, 11. reka v jugovzhodni Franciji, desni pritok Dordogne, 12. ladijska kabina, pregrajena spalnica na ladji, 16. majhen medved, ki živi v himalajskem pogorju in se hrani z bambusovimi vršički, 18. slavni angleški pesnik in politik, pristaš Cromwella (John, 1608—1674, »Izgubljeni raj«) 21. sarajevska tovarna, biciklov, 22. vrtinčast vihar z uničujočo močjo, 23. vrsta kune z dragocenim krznom, nerc, 24. briga, 25. starorimska boginja, 28. biološka skupina ljudi z različnimi značilnostmi, pleme, rod, 29. pristaniško mesto na severozahodu Ohotskega morja, 31. kraljevič iz indijskega epa »Mahabharate«, 32. ptič potapljač z obal severnih morij, njorka, 33. južni veter na Gardskem jezeru, 35. kratica za »plavalni klub«.

DO—AVTOMATIKA

USPEH STRELCEV RAZVOJNEGA INSTITUTA

Inšpektorat milice UNZ Ljubljana — mesto je dne 16.5.1984 organiziral odprto prvenstvo UNZ Ljubljana — mesto v streljanju z zračno puško. Osmega tradicionalnega prvenstva v streljanju z zračno puško v počastitev dneva varnosti — 13. maja so se udeležile ekipe delovnih in drugih organizacij in skupnosti iz Ljubljane in ekipe organizacijskih enot organov za notranje zadeve SRS. Skupno se je tekmovanja udeležilo 31 moških in 12 ženskih ekip, s po štirimi tekmovalci.

Prvič so se prvenstva udeležili tudi strelci in strelke strelske sekcije Razvojni institut v zasedbi: Krizmanič Srečo, Perić Milan, Papič Brane, Erjavec Dorotej, Galle Olga Munda Šarlota, Mihorič Alenka in Korica Ivana in ekipno zasedli drugo mesto (boljša je bila le ekipa UNZ Maribor), za kar so prejeli lep pokal in priznanje.

V konkurenci ekip je moška ekipa zasedla šesto mesto, ženska pa četrto. Najboljša posameznika sta bila Srečo Krizmanič, ki je med 124 tekmovalci osvojil 12. mesto in Olga Galle, ki je bila med 48 tekmovalkami četrta.

Strelska sekcija RI se je z dvema ekipama udeležila tudi tradicionalnega tekmovanja nočnega ekipnega hitrostnega tekmovanja v počastitev dneva mladosti, ki sta ga 25. 5. organizirala Mestna strelska zveza in Mestni štab TO Ljubljana. Ekipi sta med množično udeležbo ekip zasedli solidni mesti.

Resno delo vseh članov mlade, komaj zaživele strelske sekcije, se je pokazalo v izenačenosti posameznikov in uspehom ekipe. Olga Galle

ZAHVALE

Ob boleči izgubi moža, očeta

STANETA ČIMŽARJA

se najiskrenejše zahvaljujem sodelavcem TOZD Merilne naprave in TOZD Terminali za izrečeno sožalje, cvetje, denarno pomoč, govor in spremstvo na zadnji poti

Žalujoci: žena Slavka, hčerki Jolanda in Mojca

Ob smrti moje mame

MARIJANE COTMAN

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem DO ERO za izraze sožalja, denarno pomoč, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti

žalujoča hči Kristina z družino

Ob boleči izgubi moje drage mame

MARIJE KRIVEC

se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD ATS—PPP za darovano cvetje, izraze sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti

hči: Majda Zor

Ob smrti moje mame

FRANČIŠKE MAVEC

se najlepše zahvaljujem sodelavcem montaže Stikal za podarjeno cvetje, izraze sožalja in denarno pomoč ter spremstvo na njeni zadnji poti

hčerka Mici Lunar z družino

Ob tragični izgubi mojega dragega očeta

FRANCA ŠNAJDRA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam DO Kibernetika Kranj — DSK — inženiring za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti

žalujoča: hčerka Ljubica Jež z družino

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana

— Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar: Mara Ovsenik.

— Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Kibernetika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Milan Krapež (IEZE), Kazimir Mohar (Telematika), Marko Rakušek (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo.

— Naslov: Ljubljana Trg revolucije 3, tel.: 213-213, int.: 34-95 do 34-98 — Tisk: Časopisno-podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

— Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Časopisne novice

Jugoslovansko—indijsko poslovno sodelovanje je z leta v leto manjše, kar kaže blagovna menjava med obema državama. Da bi se posli obnovili, je v Beogradu zasedal jugoslovansko—indijski odbor, na katerem sta obe državi podrobno pretresli vzroke za manjše sodelovanje in možnosti v prihodnje. Indijci so posebej poudarili, da indijska industrija sedaj proizvaja veliko več izdelkov, ki jih je še pred kratkim uvažala, poleg tega se Indija srečuje z mnogo ugodnejšimi ponudbami južnokorejske, japonske in tajvanske industrije, tako da marsikatera jugoslovanska ponudba, npr. pri ladjedelništvu, ne pride v poštev.

Med zasedanjem so sklenili pogodbo o kooperaciji za izdelavo uplinjevalnikov med Industrijo precizne mehanike v Beogradu in indijskim partnerjem. Tudi Iskra je podpisala dogovor o dobavih komponent za hišne telefonske centrale, s tem pa verjetno ni konec poslov, ker so se v Beogradu menili tudi o sodelovanju na drugih tehničnih področjih. Privredni pregled, Beograd.

Delavska enotnost je objavila obširen članek z naslovom »Boj za kos kolača med izdelovalci surovin in izdelkov se vleče brez konca«. V članku so zapisali razgovorov nekaterih največjih organizacij na Slovenskem, med njimi seveda tudi naše Iskre. Prispevek Franca Vrečka:

»V vsej Iskri imajo cene v strukturi stroškov izdelkov železarstva in neželezarstva 15 % delež. Toda v proizvodnji izdelkov za splošno rabo se ta delež povzpne na 40 %, v nekaterih TOZD, kot npr. v Avtoelektriki pa celo na 70 %. Tu bo zanesljivo prišlo do zelo kritičnega položaja, saj s povečevanjem produktivnosti in zniževanjem osebnih dohodkov izgub ne bo mogoče preprečevati. To bo posledica nebrzdanega dvigovanja cen izdelkov železarstva in neželezarstva, ki traja že peto leto, s tem pa se cenovne škarje letos še bolj zapirajo okoli vratu predelovalne industrije.

Za primer: Pločevina iz Železarne Jesenice je ob zamrznitvi cen konec lanskega leta veljala 90,98 dinarjev za kg, 1 kg z vsemi uvoznimi dajatvami iz tujine pa 80,00 dinarjev. Železarna je lani zahtevala na osnovno ceno še 16 % pribitka za atest, po desetino za fiksno širino in posebno debelino pločevine ter izolacijo 2,96 % (Iskra kupi v železarni 7 tisoč ton pločevine letno v standardni debelini). Ta doplačila veljajo tudi v letošnjem letu, železarna pa je maja letos uvedla še dodatno doplačilo 25 dinarjev za kg. Konec maja so cene odmrznili: izdelki železarstva so se 1. julija dvignili v poprečju za 29 %, oktobra pa se bodo še za novih 9. Hkrati so železarji zahtevali, naj bi se za enak odstotek povečali tudi dodatki k osnovni ceni.

Iskra kupi 1.500 ton aluminija pri TGA, 1.700 ton aluminijevih profilov pa v Impolu. Medtem ko se je Impol znašel v podobni kaši kakor mi, TGA »bolj obrača jadro po močnejšem vetru.« Lani, ko je bila cena aluminija na borzah 1.600 dolarjev za tono, je svoje cene oblikovala po njej. Letos, ko je borzna cena padla na 1.300 dolarjev, je za TGA cenovna projekcija bolj zanimiva. Res pa je, da v TGA v primerjavi z drugimi proizvajalci aluminija cene oblikuje še kar okoli svetovnih cen, čeprav je seveda domača nekoliko višja (pri drugih proizvajalcih doma pa več kakor enkrat višja).

Mariborski Večer se je pogovarjal z Janezom Škrubejem, direktorjem Iskre—Delte. Natisnjen pogovor je obširen, zato smo izbrali samo prvo vprašanje in odgovor direktorja Janeza Škrublja.

Vprašanje: Na kateri točki razvoja je danes Iskra—Delta s svojimi računalniki v primerjavi s proizvajalci računalnikov iz drugih dežel?

Odgovor: »Japonci so po mojem mnenju prevzeli vodilno vlogo, čeprav jim tega svet ne priznava. Skupaj z ZDA daleč vodijo, zlasti v mikroelektroniki pa tudi v računalništvu. Naša proizvodnja mikroelektronskih komponent zaostaja za Japonci in ZDA, kajti mikroelektronika je le prevelik zalogaj za samo Iskro.

Glede proizvodnje računalniških sistemov lahko mirno trdim, da smo tam, kjer so Američani in Japonci. Dokaz za to je, da našega Partnerja prodajamo na tujem — v Franciji, Nemčiji, Švici in Avstriji.

Glede programske opreme, aplikacijskega dela, smo enakovredni Američanom. Prepričani smo, da bi na tem področju lahko iztržili na tujem nekaj milijonov dolarjev.«

Zbral in uredil Marjan Kralj

DO AVTOELEKTRIKA

Skrb za ozimnico

Pretekli teden je bilo na dvorišču novogoriške Iskre Avtoelektrike izredno živahno. Ni šlo sicer za nikakršno prekinitev dela, čeprav je bilo zunaj kar precej zaposlenih, ki so obstopili kamion z registracijo nekega makedonskega mesta, do vrha pa je bil naložen s papriko. Točneje, štiri tone in 200 kilogramov jo je bilo. S tem dnem se je pričela v Avtoelektriki oskrba z ozimnico za katero skrbi služba družbenega standarda, najodgovornejši pri vsem tem pa je Fabjan Vičič, zato smo ga zaprosili, da nam pove, kaj imajo letos v programu v zvezi z ozimnico, kaj nameravajo ponuditi delavcem po pristopnih cenah.

Najprej bi rad povedal nekaj besed v zvezi z nabavo ozimnice v lanskem letu. Člani kolektiva so imeli priložnost kupiti krompir, čebulo, papriko, fižol, jabolka, premog, žive prašiče itd.

Taka oblika nabave ozimnice je bila za člane kolektiva izredno ugodna, kar potrjujejo tudi nabavljene količine in dostopne cene, saj smo prodali kar 25 ton krompirja, 20 ton jabolk, 4 tone paprike, 4,5 tone fižola, 200 ton premoega in 200 vojvodinskih prašičev.

Nabavljeno blago je bilo kvalitetno, pripomb, razen manjših, ki pa so ob tako veliki udeležbi skoraj vedno prisotne, ni bilo, zato smo se v službi odločili, da gremo tudi letos v še širšo in pestrejšo ponudbo raznega blaga.

Razen tistih dobrin, ki smo jih ponudili lansko leto, bomo letos nabavili še kisle zelje, vloženo zelenjavo, razne mesne izdelke ter še nekaj drugega blaga, ki pa naj ostane zaenkrat še skrivnost, ker smo proizvajalci v tem trenutku še v razgovorih o dobavi, oziroma prodaji.

Povedati moram še, da bomo tudi letos prodajali razne dražje artikle, kot so premog, krompir, itd. »na kredite«, torej z možnostjo večmesečnega odplačevanja, kar bo še posebej ugodno za delavce, ki imajo številnejše družine in torej manjši povprečni dohodek na družinskega člana. Želim in upam, da bo v zvezi s tem tudi letos prevladovalo zadovoljstvo.

Marko Rakušek

